

Jungshoved

Nr. 4

December 2014

Årgang 10

INDHOLD	REDAKTION
Løst og fast.....4	Knud Jacobsen, ansvarshavende
Jungshovedvisen.....7	Tlf.: 55 99 92 56
Planter på Jungshoved 8	Mob.: 22 21 55 25
Nyt fra biblioteket.....10	E-mail:
Nyt fra Jungshoved Pensionistforening.....11	knudjacobsen@gmail.com
Jungshoved Lokalråds stuevalg 13	Hanne Rasmussen
Mit yndlingssted på Jungshoved (1) 15	Tlf.: 25 11 40 87
Blomsternes halvø 16	E-mail: duevangen@gmail.com
Nyt fra Jungshoved forsamlingshus.....17	Merete Siegmundfeldt
Jungshoved fuglebænke.....17	Tlf.: 55 99 88 11
Nyt fra Jungshoved Skole 18	E-mail:
Naturvandring på Bøndernes Egehoved 21	merete.siegmundfeldt@gmail.com
Vinterfodring af fugle.....23	Jette Lind Martinsen
Lodshusets nedrivning.....25	Tlf.: 55 99 86 56
Et sted på Jungshoved (15) 28	E-mail: jensom@mail.dk
Nyt fra Strandjagtforeningen 29	Deadline for indlæg til næste nummer: 1. februar 2015
Nyt fra Jungshoved Idrætsforening.....31	Forside: Lene Christensen
Spiseklubben på Jungshoved Skole.....32	Tegninger: Lise Jacobsen
Kirkenyt. Gudstjenester.....33	Opsætning:
Kirkenyt. Adresser og telefonnumre 34	Frede Jørgensen
Kirkenyt. Praktiske oplysninger.....35	Støt bladet
Kirkenyt. Arrangementer.....36	Kontonummer:
Nyt fra menighedsrådet.....39	6140-0004064737
Kulturdag på Jungshoved 43	Årsabonnement: 150 kr.
Fugle på Jungshoved 45	Henvendelse til Knud Jacobsen
Livets gang på Stavreby Havn.....46	
Sydgården, Roneklint.....49	
Med Holger på farten (23).....52	
Barndommens land (13).....57	
Dortes opskrifter.....65	
Jungshovedkalender.....68	
Synspunkter i bladet står for forfatterens egen regning og deles ikke nødvendigvis af redaktionen. Redaktionen forbeholder sig ret til at bearbejde og forkorte læserindlæg. Læserindlæg skal afleveres inden deadline og kan være skrevet i hånden, på skrivemaskine eller på pc. Indlæg skrevet på pc behøver ikke have et særligt format. Billeder til indlæg skal være forsynet med tilladelse fra ophavsrettens indehaver.	
Bladet udkommer i ca. 800 eksemplarer og omdeles først i marts, juni, september og december. Bladet udgives af Jungshoved Menighedsråd, Jungshoved Lokalråd og Styregruppen for Jungshoved Skole. Tryk: MicroForma	

Kære læser,

Der er noget i luften
jeg véd ikke hvad,
som forår, skønt skoven
har mistet hvert blad,
der er noget i luften
som rosernes duften,
som fuglenes fryd,
skønt rosen er falmet, og fuglen
er draget mod syd.

(Tekst og melodi: Vilhelm Gregersen, 1911)

Ja, så er der taget hul på julemåneden – med alle de mange hyggelige traditioner: Julehygge i præstegården, julekoncert og sangaften i Jungshoved Kirke, juletræsfesten i forsamlingshuset, julemarkeder og julefrokoster i de forskellige foreninger osv. Læs mere om alle mulighederne på de følgende sider.

Efter dette nummer siger vi farvel til serien om ”Barndommens land” og vil gerne sige tak for alle de mange fine indlæg, som jo i den grad har bidraget til at tegne et billede af Jungshoved gennem årtier.

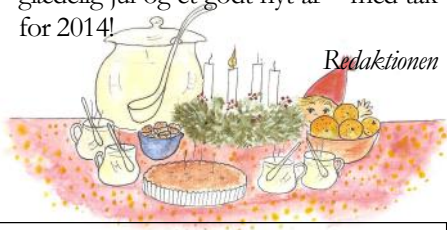
Lokalrådets stiuvalg har lagt et stort arbejde i at udarbejde vandreruter på

halvøen. Otte ruter præsenteres nu sammen med fakta om lokaliteterne på informationstavler opsat i fine træskabe fire steder på Jungshoved. Læs mere herom i bladet.

Jungshoved Idrætsforening har afholdt ekstraordinær generalforsamling med det ene formål at vælge ny bestyrelse. Heldigvis var der stor opbakning, og redaktionen ønsker den nye bestyrelse god arbejdslyst. JIF oplyser i øvrigt, at man af forskellige årsager har valgt at aflyse fastelavnsfesten på skolen næste år.

Og så rykker bagedysten til Jungshoved. Som noget nyt har Pia Prehn indvilget i at afholde bagekurser – Den lille Bagedyst – på Jungshoved Skole i hhv. februar og marts næste år. Se datoer m.v. inden i bladet.

Vi ønsker alle vores læsere en rigtig glædelig jul og et godt nyt år – med tak for 2014!

KONTAKT:

Jungshoved Lokalråd	Gerda Silke Holm	21 80 92 05
Jungshoved Menighedsråd	Eli Frandsen	55 99 91 99
Styregruppen for Jungshoved Skole	Lise Jacobsen	55 99 92 56
Vicevært for skolen	Niels Holger Wermuth	55 99 94 02
Jungshoved Idrætsforening	Connie Dalsgaard	55 99 22 85
Strandjagtforeningen	Morten Larsen	24 83 97 76
Pensionistforeningen	Tonny Vang	21 92 75 12
Amatørfiskerforeningen	Gert Jensen	55 99 80 24
Forsamlingshuset	Morten Larsen	24 83 97 76
Sognets hjemmeside	www.jungshovedkirke.dk	
Lokalrådets hjemmeside	www.jungshoved.net	E-mail: sys_keller@mail.dk

LØST OG FAST

Til JIF's årlige traktortræk i september var der besøg af alle aldersgrupper. Her er det en af de yngste tilskuere, der er godt beskyttet mod støjen.

Agathe Molters datter, Ulla, havde gjort et godt køb på "Åben landsby" i Bønsvig i juni. På byens loppemarked hav-

de hun fundet et julenummer af ugebladet Hjemmet årgang 1924. Nogen har passet særdeles godt på bladet i 90 år.

Til årets traktortræk kunne man se to lastbiler side om side. Den ene var Søren Nielsens nye lastbil, en Volvo FH 540, med anhænger til en pris af 2.300.000 kr. og den anden var Sørensen fars, Erik Nielsens, Opel Blitz årgang 1958 til en nypris på ca. 18.000 kr.

På Stenstrupgårds marker langs med Jungshovedvej har man i dette efterår kunnet nyde synet af de blomstrende efterafgrøder. Mogens Hansen, Lynggården, fortæller, at det drejer sig om: foderært, alexandrinerkløver, serradella, honningurt, boghvede og sommervikke. Planterne virker jordforbedrende og kvælstofopsamlende. De smukke

blomster lever fint op til Jungshoveds nye slogan: ” Blomsternes halvø ”.

I Bønsvig har Nina og Frank sikret sig mod den stigende vandstand, som der er varslet i de kommende år .

Den årlige landsindsamling til Røde Kors gav 5. oktober i Jungshoved sogn det flotte indsamlingsresultat 10.343,00 kr.

Der er stadig liv i JIF's fodboldhold, og som skiltet fortæller, går det også godt for holdet. Tillykke med de fine resultater .

På stiidvalgets travetur 3. november fandt Ruth Christiansen ved Svend Gønges hule noget lidt ubestemmeligt. Var det Svend Gønges kranium? Som Ruth står her på billedet ligner hun Hamlet i Shakespeares skuespil med Yoricks hovedskal i hånden, hvor han fremsiger den berømte monolog “to be or not to be” (kilde: Den Store Danske). Ved nærmere eftersyn viste det ubestemmelige sig blot at være en ormædt støvbold.

Når den lille butik i Smidstrup slår dørene op til julestue og café i november, er det et sikkert tegn på, at julen nu nærmer sig.

Børnebibliotekerne i Vordingborg udskrev i forbindelse med skolernes efterårsferie en fotokonkurrence for børn op til 14 år. “Mit bedste billede fra efterårsferien”, hed konkurrencen. Vinderbilledet er taget af 9-årige Peter-Andreas fra Bønsvig. Motivet er landskabet i Bønsvig under en gåtur. Vi har fået lov til at bringe Peter-Andreas’ fine billede, og siger stort tillykke til ham med den flotte 1. plads.

Knud Jacobsen

Foto: Peter-Andreas Nerup

JUNGSHOVEDVISEN 6

Vi bringer her den sidste Jungshoved-sang i denne omgang. Sangen er helt ny og skrevet af folkesangeren og sangskriveren **M.C. Hansen**, Stenstrup.

Sangen er den første af en række egnsviser, der udkommer til marts næste år.

Musikken til sangen er skrevet af rigsspillemanden, **Michael Graubæk**. Vi siger mange tak til M.C. Hansen for visen, og glæder os til at synge den på et tidspunkt.

Knud Jacobsen

Vise om Jungshoved

Der høres bølgeskvulp syv mil herfra
monstro min nabo gi'r en kaffetår?
hele egnens rygtesmed
har tungebåndet godt på gled
her er nærhed på godt og ondt
man passer sit og dagens dont

Jeg ta'r en travetur på Ambæk mark
samler skvalderkål og birkebark
mit bål skal varme os
og byde morgensolen trods
før flammerne ånder ud
og kirkens klokker slår i takt med Gud

Vejrhanen vipper på sin pind
trækfugle trækker tunge skyer ind
Min hund den løber frit
på tværs af dit og mit
de'r så meget man ikke må
med lov skal landet bygges og forgå

To storke og en falk ta'r bo
på himlen over Jungshoved Kro
Hvor godtfolk er og var
hvor Bøgestrømmen kommer fra
hvor min datter hun fik sit navn
og hvor jeg går til ro i din favn

Planter på Jungshoved

Navr

Navr, *Acer campestre*, tilhører Lønfamilien og bliver et lille træ (eller en stor busk), der i Danmark sjældent bliver højere end 15 m og med en diameter på omkring 0,5 -1 m. Lønfamilien omfatter adskillige arter, hvoraf der findes tre arter i Danmark, der træffes vildtvoksende. Det drejer sig om Navr, Spids-Løn og Ær (eller Ahorn, som den også kaldes). Navr og Spids-Løn anses for hjemmehørende arter med spontan forekomst i det sydøstlige Danmark, mens der hersker nogen uenighed blandt biologer, skovfolk og naturforvaltere om, hvorvidt Ær er hjemmehørende¹. Træer og buske i Lønfamilien har oftest håndstrengede blade, hvilket vil sige, at hovedstrengene i bladet deler sig fra et punkt i bunden af bladet ud i tre-fem strenge. Det giver bladet en håndagtig form. Navr har også denne form med tre til fem afrundede håndflige. De unge grene og bladstilkene har mælkesaft.

Blade af Navr hvor man tydeligt kan se strengene i bladet – her med fem strenge. Foto Gunvor Asbjørg

De unge grene er meget karakteristiske. De har ofte vinger af kork, der sidder på langs af grenen og giver derved grenene et meget furet udtryk.

Ung gren med korkvinger. Foto Gunvor Asbjørg

Navr blomstrer i maj måned lige efter løvspring med små uanseelige, gulligrønne blomsterstande. Blomsterne producerer nektar og er derfor ret vigtige for bier og andre insekter i det tidlige forår, hvor der ikke er så mange andre blomstrende planter². Frugterne består af to frø (nød) med vinger. Vinklen mellem de to frø er 180° modsat Spids-Løn og Ær, der har en mindre vinkel og dermed mere "hængende" vinger. Om efteråret spredes frugterne vha. vinden og kan, pga. vingerne, spredes flere hundrede meter fra

modertræet. Navr får kraftig gul høstfarve.

Navr kan blive et ganske imponerende træ, hvis det får lov til at udvikle sig. De bliver ofte krogede og knudrede og kan faktisk godt forveksles med Stilk-Eg (også kaldet Almindelig Eg) i en snæver vending.

Krogede Navr. Foto Gunvor Asbjerg

Barken på stammen bliver tyk og korkagtig og springer op i et netmønster af lysegrå rektangler. Stilk-Eg får derimod

Alm Navr med den netmønstrede bark og Stilk-Eg med den furede bark. Foto Gunvor Asbjerg

en dybt furet bark, der har en lidt ”varmere” gråbrun farve.

På Jungshoved findes der nogle ganske store og krogede eksemplarer af Navr på bl.a. Bøndernes Egehoved og i Bønsvighoved Skov. Navr vokser på kalkholdig bund og har derfor gode betingelser på Jungshoved. Den foretrækker

de lysere forhold, der findes i gamle egeskove, i skovbryn og i krat og trives derfor ikke i en mørk bøgeskov. Navr har ikke nogen betydning i skovbruget, men tidligere har den bl.a. været brugt til redskaber, hjulnav m.m. (måske stammer navnet derfra)³.

I dag bruges den ofte som hækplante, idet den tåler beskæring ganske godt. Samtidig giver den et rigtig godt skjule- og redested for havens småfugle.

Gunvor Asbjerg, Bønsvig

¹Se Urt, Dansk Botanisk Forenings blad, nr. 3 2010, nr. 3 2011 og nr. 4 2011

²40 Danske træer og buske. Den kan hentes på Naturstyrelsens hjemmeside <http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/40-danske-traeer-og-buske/>

³Folk og flora 2 af Vagn J Brøndegaard. Kan hentes på <http://www.ksla.se/anh/amnessokning/etnobiologi/folk-og-flora/folk-og-flora-2/>

Nyt fra Biblioteksfronten

Har du set, at vi også har lydbøger i vores bibliotek? Det spænder bredt over børnebøger, biografier til krimier. Af titler kan nævnes:

Astrid Lindgren: Brødrene Løvehjerte

Karin Lorentzen: Min ven Zorba

Carit Etlar: Gøngehøvdingen

Tolkien: Ringenes herre

Jacob Ejersbo: Nordkraft
Michael Connelly: Mafiaspil
Søren Mørch: 24 statsministre
Peter Øvig Knudsen: Efter drabet og mange andre titler.

Lydbøgerne ligger på kassettebånd. Husk, at du også kan låne spil og selvfølgelig bøger. Biblioteket er åbent, når skolen er åben.

God fornøjelse.

Torben Stade Nielsen og Anne Okholm

BAGEKURSUS PÅ JUNGSHOVED SKOLE

Den lille Bagedyst byder velkommen til dig som *ølsker* at bage!

Kom glad **3. & 4. februar** eller **3. & 4. marts kl. 10-14** alle dage.

Kurset er 2-dages, og tilmelding er bindende

til instruktøren Pia Prehn på mail pia@piaprehn.dk

senest 26. januar 2015.

Vi leger med langtidshævet brød, surdej, biga, skøre tærtedeje, nye småkager, hurtigt rugbrød & desserter. Måske når vi det, måske ikke!

Der skal også være plads til grin & kaffe.

Som udgangspunkt arbejdes der med råvarer af høj kvalitet!

Du skal medbringe din røremaskine – ikke elpisker – forklæde & kagerulle,

dåser & poser til hjembringelse af dine anstrengelser.

Du skal påregne udgifter til råvarer.

Bedste hilsner,

Pia Prehn Catering

Nyt fra Jungshoved Pensionistforening

Pensionistforeningen havde i september en dejlig tur til Barlinek i Polen. Vi var 41 glade pensionister, der startede fra brugsen kl. 6.45 og kørte mod Gedser, hvorfra vi skulle sejle til Rostock. Vi nød en dejlig morgenbuffet ombord, og der var rigtig god tid til det. Vi havde en dejlig tur ned gennem Tyskland og Polen og ankom til vores hotel sidst på dagen.

Vi startede næste dag kl. 9.00 med "stuegang" i bussen. Vi var en tur til Stettin.

Der besøgte vi bl.a. Polmos Vodka, hvor vi fik nogle dejlige smagsprøver. Vi var i en krystalforretning, hvor der var mange flotte ting, og det var ikke dyrt. Der var bryggeribesøg, igen med smagsprøver.

Og vi besøgte et polsk landbrug, hvor familien havde lavet frokost til os, hertil fik vi jordbærvodka. Som vores polske, dansktalende guide sagde til os "Det er en druktur, I er kommet på".

Den ene aften var der underholdning på hotellet. Fire dygtige børn dansede for os, og senere var det vores tur til at røre benene lidt.

Den sidste dag var i ude og sejle på Barlinek søen, og vi havde tid på egen hånd til shopping.

På hjemturen var vi en tur i Bordershoppen, så var den bus fyldt op.

Vi spiste en lækker buffet på færgen hjem, og vi ankom til Jungshoved først på aftenen, godt trætte efter en dejlig, oplevelsesrig tur

Den 26. september havde vi høstfest, hvor Johnny spillede op til dans, og der var gang i den på dansegulvet. Alle skulle røre sig efter at have fået en dejlig buffet. Bordene var igen flot pyntede, og en STOR tak til de tre piger.

Bankospillene er gået i gang. Vi var godt tilfredse med fremmødet og håber, det fortsætter.

Tirsdagshyggen på skolen er også godt i gang. Der spilles petanque og kort, og er der nogen, der har nye ideer, så kom over på skolen, eller ring til en fra bestyrelsen, så vi kan finde ud af det.

Fredag 5. december holder vi julehygge i forsamlingshuset, og vi vil gerne have tilmeldinger så hurtigt som muligt på grund af bestilling af mad.

God jul og godt nytår til jer alle her fra Pensionistforeningen.

Tommy Vang

FORENINGEN NORDEN PRÆSTØ

KULTURAFTEN

Nordisk mytologi

Onsdag 25. februar kl 19.00

på Jungshoved Skole, Jungshovedvej 46, 4720 Præstø

På rundtur i den nordiske mytologi
med mange billeder.

Tidligere lektor Bjørn Falck-Petersen
fortæller om Odin og Thor og alle de andre.

I samarbejde med Jungshoved Skoles styregruppe.
Foredrag, kaffe/te & kage/frugt 50 kr.

Billedet: Ymer dier Audhumbla (urkoen), maleri af Nicolai
Abraham Abildgaard. Foto fra Wikipedia

KOM OG VÆR MED til en mytologisk aften - ALLE ER VELKOMNE

Nyt fra lokalrådets studvalg

Studvalget består af Sune Madsen, Anne Okholm og Lise Jacobsen. Vi har arbejdet med vandreruter, fakta om Jungshoved, cykelrute og formidling af turene siden 2009.

Ifølge LUP (lokal udviklingsplan for Jungshoved) ønsker lokalrådet bl.a. at støtte:

- Tilgængelighed til og viden om Jungshoveds flotte natur
- Udvikling og brug af de kommunale grønne områder på Jungshoved, herunder mulighed for strandbad
- Kommunikation mellem Jungshoveds borgere
- Muligheder for at dyrke motion
- Ældre borgeres mulighed for samvær og aktivt liv
- Kendskab til lokalhistorie
- Tiltag for turisme og bosætning
- Børnefamiliers mulighed for at lære hinanden at kende og skabe fællesskab

Alle ovenstående punkter forsøger vi i studvalgets arbejde at imødekomme.

Der er udarbejdet 11 vandreruter, som alle findes på www.jungshoved.net. De otte ruter præsenteres nu sammen med et kort og fakta om landsbyerne på informationstavler opsat i fine træskabe fire steder på Jungshoved: Ved Bønsvig gadekær, Stavreby gadekær, Roneklint centrum, Stenstrup gadekær. Tips- og Lottomidler til Fritidslivet og Sjællandske Medier har støttet realiseringen af dette projekt. Torben Stade Nielsen har bygget skabene, Anne Okholm har malet, Lise har stået for indholdet af skabene, og PVM Reklame i Nykøbing Falster har trykt tavlerne. Tak til Knud og Torben for hjælp til opsætning. Vi håber, skabene bliver til glæde for fastboende og turister. I skabene kan man låne en lille lamineret guide med på tur. Husk at sætte den tilbage igen – tak og god tur.

I løbet af dette kalenderår har vi inviteret til en række traveture, ture med naturvejleder, fugleture og vandrefestival. På disse ture mødes folk fra halvøen, men også udefra kommende gæster til

KULTURAFTEEN PÅ JUNGSHOVED SKOLE

Foredraget ”Jeg gik mig over sø og land” ved Thorbjørn Berg måtte aflyses i oktober, men gennemføres i det nye år

TORSDAG 8. JANUAR 2015 KL. 19.00

Foredrag, kaffe/te og kage/frugt 50 kr.

Læs mere om foredraget i sidste nummer af bladet Jungshoved.

På gensyn og venlig hilsen

Styregruppen for Jungshoved Skole og Foreningen Norden.

et par hyggelige timer i godt selskab, samtidig med at man får rørt sig og får frisk luft. Undervejs bliver der tid til lidt historier om stedet og naturen. Der inviteres til flere ture efter jul, og alle er velkomne.

Stiudvalget var som tidligere omtalt i bladet involveret i udarbejdelse af cykelruten Eventyrlig idyl, Præstø-Jungshoved, som er en sløjfe på Berlin-København ruten. Denne rute er nu blevet skiltet. Man kan hente turbeskrivelse på hjemmesiden

www.jungshoved.net, og vi satser på at indvie ruten i samarbejde med visitmøn-sydsjælland til foråret, hvor vi håber, rigtig mange vil deltage. Ruten har allerede øget antallet af cyklister herude betydeligt, og måske kan det også mærkes hos vores overnatningssteder.

På stiudvalgets vegne,

Lise Jacobsen

Er du nysgerrig? Luk op og kik!

Foreningen NORDEN

På grund af pludselig sygdom i den nærmeste familie, måtte Thorbjørn Berg ud-sætte sit foredrag ”Jeg gik mig over sø og land” onsdag 29. oktober kl. 19.00. Heldigvis kunne Bjørn Falck-Petersen træde til med sit foredrag om 1864.

Reserver allerede nu datoerne til følgende arrangementer i foråret 2015!!

KULTURAFTEN: Island – fra Asa-tro til kristendom, tirsdag 24. marts kl. 19.30

KULTURDAG: Forskningens døgn, torsdag 23. april 2015

Læs mere herom i næste nummer.

Mit yndlingssted på Jungshoved (1)

Vi har det sikkert alle sådan, at der er en bestemt plet på Jungshoved, som vi holder særlig meget af. Det kan være en af de storslåede panoramaudsigter med marker, skov og hav eller et af de mere ydmyge steder, som det måske kun er én selv, der kender – en grøftkant, et sted i baghaven eller en lille plet i skoven.

I denne serie får læserne mulighed for at dele stedet med andre. Det er blot at finde stedet, tage et billede af det, skrive en lille tekst om stedet og så sende det til redaktionen.

Vi glæder os til at modtage de mange gode bud på en dejlig plet på Jungshoved, og vi bringer dem i den rækkefølge, vi modtager dem.

Det kan være svært bare at beskrive ét smukt sted på Jungshoved, for her er jo smukt alle steder.

Men mit smukkeste sted på Jungshoved er, når jeg har været uden for ”øen” og kommer ad Jungshovedvej og når til den høje bakke før noret. Her ser jeg ud over det meste af øen. Noret og kirken, som er noget af det flotteste på Jungshoved. Hovmarken med krogen og Jungshovedgården og ikke

mindst ind over engen til Smidstrup. Om foråret er det et endnu smukkere syn, der møder én, for der er skrænterne helt gule af Kodrivere. Længst ude kan jeg skimte Duevangen og Lynggården, og så ved jeg, at jeg er på øen igen og snart er hjemme.

Hanne Rasmussen, Duevangen

BLOMSTERNES HALVØ

VI ER GODT PÅ VEJ... men i vinterhi...

Jeg har søgt Vordingborg Kommunes Frivilligpulje om 10.000,- kr. til blomsterløg og vejkanthsfrø.

Hvis vi er så heldige at få bevillingen, så bliver der brug for alle hænder og redskaber, for min tanke er, at jorden til frøene skal bearbejdes, for at frøene får de bedste betingelser for at spire, sådan at alt det arbejde, der bliver gjort i denne sammenhæng, kan ses både af dem, som udfører arbejdet, ** og sådan at formålet med Blomsternes Halvø, om at gøre Jungshoved til noget særligt, bliver opfyldt.

Jeg har spurgt Vordingborg Kommunes Vej- og Parkafdeling om, hvilke muligheder vi har for at bearbejde jorden, men jeg har endnu ikke fået svar.

Blomsterløg

Vi har – for private midler – købt 75 kg løg her i efteråret, og vi glæder os igen til forårets komme, så vi alle kan se flere af de flotte gule bebudere. 🌷🌷🌷

Blomsterkrukke-konkurrencen

Konkurrencen blev ikke det store tilløbsstykke, men vi vil forsøge at lave noget lignende til sommer. Vordingborg Kommune vil gerne give os 100 planter igen til sommer, og så føler jeg da, at vi skal bruge dem til vores fælles fornøjelse.

Præmierne bliver nok ikke på samme niveau, som i år, men **

Et håb

Vi fik hjælp fra en uventet kant, da Morten Bjerre såede en masse frø på sin mark ved indkørslen til Jungshoved by. Et syn som alle nød, og rigtig mange fik en rigtig flot GRATIS buket med hjem. Håber stadig på, at Mortens initiativ kan spredes til andre landmænd.

Blomsterfrø

Jeg har ikke noget nyt om eventuelle rester fra Nykilde for denne sæson, det er for tidligt endnu.

**** DET ER GLÆDEN, SOM DRIVER VÆRKET**

Lokalrådet på Jungshoved

Udvalget for turisme og bosætning

Nyt fra Jungshoved Forsamlingshus

Siden sidst har vi fået malet gavlen mod nord, og vi har fået ros af folk, som lejer vores forsamlingshus. For det

første ser der godt ud rundt om vores hus, og rengøringen efter hver fest er også tilfredsstillende. Det kan vi takke vores nye lejere, Helene og Leif, samt bestyrelsen for.

Vi har haft lidt problemer med nogle ungdomsfester, hvor der har været utrolig meget arbejde med oprydning bagefter! Det er meget ærgerligt at få afleveret sådan en møgbunkel! Jeg håber meget, at vi kan få styr på disse fester! Det ville være synd, hvis vi skulle være nødsaget til at forbyde dem,

men vi skal ikke have smadret vores dejlige hus!

Vi har haft generalforsamling, og det hele gik yderst tilfredsstillende med 14 nye medlemmer, bortset fra en vedtægtsændring, som krævede en ekstraordinær generalforsamling.

I november får vi lavet nyt indgangsparti til lejligheden samt nye lofter i de små sale, så de bliver ligesom den store sal. Vi har haft ca. 50 udlejninger i den forgangne sæson. Det er slet ikke så tosset! Husk at gå ind på vores nye hjemmeside på adressen :

www.jungshovedforsamlingshus.dk/

Ellers vil jeg bare sige tusind tak for alt frivilligt arbejde! Og god vinter!

Hilsen

Morten Larsen

Jungshoved fuglebænke

Når dette blad udkommer, vil Sofus Hansen have taget de ti nye bænke i vinterdepot. Vi har fået flere tilfredse meldinger fra glade brugere af de nye bænke. Én fortæller, at det har været dejligt at tage en pause på bænke under en travetur fra Præstø til Stavreby, en englænder og hans søn nød at sidde på bænken på Dyremarken og fortalte os, at man i England ofte opsætter en mindebænk for en kær afdød, én fortalte om en fantastisk oplevelse fra fuglebænken på Batterivej i Roneklint. Her havde han set,

hvordan en havørn med det allerstørste besvær løftede sig i luften over Maderne med en nyfanget skarv i klørerne. Én fortæller, at han har nydt udsigten fra toppen af bakken mellem Ambæk og Stenstrup, og én fortæller, at hun har set cyklister holde pause ved bænken på Smidstrupvej. Dejligt at høre, at bænke bliver brugt.

Til foråret kommer bænke op igen på de samme pladser, hvor de hidtil har stået, og så kommer Jopies fine fuglebilleder også på.

Knud Jacobsen

Nyt fra Jungshoved Skole

25 år som aktivitetshus

Tak til alle, som besøgte skolen 6. september for at være med til at fejre, at skolen nu har været aktivitetshus i 25 år. Og tusind tak for alle gaver og hilsener. Det blev en hyggelig dag i skolegården med masser af kaffe og kage, grillede pølser m.m. Vi er alle rigtig glade for vores skole, og det er tydeligt på sådan en dag, at alle, der bruger skolen, synes, at det er "vores skole".

Forbedringer

Måske fordi alle synes, det er "vores skole", er det altid en fornøjelse at bede om hjælp til praktiske opgaver. Nogle

kommer endda selv og tilbyder deres hjælp. Således har vi ved frivillig arbejdskraft fået sat nye, fine, hvide lofter op i både øst- og vestlokalet. Det pynkede! Tusind tak til arbejdsholdet.

Fra en kommunal pulje har vi modtaget 60.000 kr. til renovering af vores skolegård. Da pengene skulle anvendes inden nytår, fik vi hurtigt indkaldt til et planlægningsmøde med Mette Larsen og Helle Kjørup fra kommunen. For to år siden startede en arbejdsgruppe i samarbejde med kommunen med at se på nye muligheder for de kommunale arealer i Jungshoved by – skolen, idrætsanlægget og regnvandsbassinet. Vi fortsatte, hvor vi slap, og blev enige om, at belægning af skolegården var det vigtigste, da dette arbejde ville være svært at udføre alene med frivillig arbejdskraft. Da vi stadig skal kunne køre ind i skolegården, have plads til biler om vinteren og borde og bænke om sommeren, var asfalt den bedste og billigste løsning. Hvis vi selv kunne udføre det forberedende arbejde, kunne vi lige akkurat holde budgettet. Der bliver plads til grønt i plantehuller langs hegnet, der kommer sand og store sten til at sidde på i hjørnet mod Mislehøjvej/Jungshovedvej, vi får to store høje og en flad terracottakrukke til planter (dem, der engang var indkøbt til "den røde plads" i Vordingborg). Så selvom vi får asfalt, skal der nok også blive grønt!

Da vi selv skulle fjerne al løs asfalt, mos, træstubbe, betonfundamenter fra

det gamle gøngestativ, plantekummer etc., blev styregruppen samt Sofus indkaldt til et haste-planlægningsmøde. Hvem kunne, ville og hvordan?

Det var en meget positiv oplevelse. På under en time var alt planlagt, vi var i gang med at sprøjte for mos og alger, der blev flyttet borde m.m. To dage efter mødte friske folk igen op med koste og skovle, traktor, trillebøre, fejmaskine og betonhammer. Så var går-

den klar! Men ak! Problemer med kloakker forsinkede det hele, og gården blev igen fyldt med biler, gravemaskiner, grusbunker, container og fortvivlede håndværkere, der rev sig i håret over de gamle rørføringer! Men nu er de færdige, og gården kan blive asfalteret. Vi håber, den er klar til julemarkedet.

Det bliver dejligt igen at kunne gå ind over gården uden fare for at falde i vandpytter.

Vi er meget taknemmelige for, at vi er kommet i betragtning med de mange penge. Et så stort projekt havde vi aldrig fået råd til ved vores indtægter på udlejning. Alle forbedringer på skolen er med til at løfte byens udseende. Og mon ikke vi får kalket næste år?

Tak til endnu et effektivt arbejds hold og til Vordingborg Kommune, Mette, Helle og Winnie, som har været yderst hjælpsomme og imødekommende i dette arbejde.

Også inden døre har der været stor aktivitet. Bortset fra 13 forskellige hold lejere og en del møder, har vi haft håndværkere til at afslibe og lakere gulvet i køkkenet. Det er blevet så flot. Tegnestuen bliver lavet i december, og

desuden har Tonny og Kim Vang foræret os et linoleumsgulv til det lille køkken. Også dette projekt er i gang i skrivende stund. Tusind tak.

Elitemadholdet har foræret os arbejdskraft til et nyt lydisolerende loft i tegnestuen (som det i køkkenet), og det kommer op, så snart de friske mænd får tid.

Tirsdag 9. september var kultur- og fritidsudvalget samt kultur- og fritidschef Jesper Kjærulf på orienterende besøg på skolen. Det var en del af en større turné til kommunale ejendom-

me, hvor denne forvaltning er driftsansvarlig. Det var jo sjovt at kunne vise rundt og fortælle om alt det frivillige arbejde, som gør, at skolen er så pæn,

specielt inden døre. De havde kun kort tid, men nåede da at sige, at det var et spændende og velholdt hus at gæste.

Efterår og masser af aktivitet i den gamle skole

Alle vintersæsonens aktiviteter er nu i gang, og det er dejligt at se lys på skolen hver aften. Vi har haft borgermøde, møde om KULTURDAG 2015 (læs mere andetsteds i bladet), foredrag med Bjarne H. Sørensen, som fortalte om sit spændende liv i Udenrigsministeriet med flere ambassadørposter og et lige så spændende foredrag om 1864 ved Bjørn Falck- Petersen. Begge velbesøgte og med hyggeligt samvær over kaffen og kagerne i pausen.

Vi har haft syng sammen-aften med mange deltagere, og det var næsten ikke til at stoppe igen, fordi Hanne og Mogens havde sørget for mange nye, gode viser.

Nu glæder vi os til julemarked, flere sangaftener efter jul, spiseklub, foredragsaftener, fastelavn og meget mere.

På gensyn i skolen og venlig hilsen

Lise Jacobsen
Styregruppen for Jungshoved Skole

Læsere, der vil støtte bladet økonomisk,

kan gøre det på følgende måde:

- ved at lægge et beløb i bladbøssen i våbenhuset i Jungshoved Kirke eller ved Jungshoved Skole.
- ved at indsætte et beløb på vores konto nr. **6140-0004064737 i Møns Bank, Præstø** (banken opkræver 20 kr. i gebyr, hvis man indsætter direkte ved kassen i banken!! – så brug netbank).

På forhånd tak

35 mødte op til naturtur på Bøndernes Egehoved

Den 24. august inviterede Vordingborg Kommune i samarbejde med Jungshoved Lokalråd til naturvandring på det fredede naturområde Bøndernes Egehoved ved Roneklint, som er ejet af Nysø Gods. Mange lokale borgere mødte op for at få mere at vide om naturen og naturplejen på Egehovedet og opleve det smukke område med gamle løvtræer, strandenge og overdrev.

Både børn og voksne i alle aldre mødte op, og turens yngste deltager var kun 1 år og oplevede turen fra en rygsæk båret af sin mor. Mange af deltagerne var lokale beboere fra Jungshoved og Præstø, men der var også enkelte fra Mern og en deltager fra nabokommunen. Undervejs bød lokale eksperter ind med viden om både planter, fugle, kulturhistorie og insekter i området.

Fuglene på Maderne og planterne på strandengen

En lokal ornitolog, Sune Madsen, fortalte undervejs om fuglelivet på Maderne og på Bøndernes Egehoved. Efter aftale med Nysø Gods og Vordingborg

Kommune overvåger Sune fuglelivet på Maderne. På turen blev der gjort holdt på strandengen med udsigt over øen Maderne, hvor der blev set flokke af gæs, Lille kobbersnepe (4 stk.), Krumnæbet ryle, Alm. ryle og Rødben. Sune fortalte, at Maderne er et vigtigt sted for både rastende og ynglende vadefugle, og arealerne bliver afgræsset af kreaturer for at holde vegetationen lav, hvilket forbedrer vadefuglenes muligheder for at søge føde og yngle.

Vandreturen fortsatte videre langs strandengen, hvor der blev kigget lidt på floraen. En lokal botaniker, Gunvor Asbjerg, viste mange af strandengens karakteristiske planter frem såsom Jordbærkløver, Smalbladet Kællingetand, Strandvejbred og Strandtrehage. Sidstnævnte kaldes også for Nordens koriander og er eftertragtet i det nye nordiske køkken.

Redekasseprojekt skal hjælpe Stor Skallesluger

Herfra gik deltagerne ind i det fredede område på Bøndernes Egehoved og gjorde holdt ved en redekasse til Stor

Skallesluger. I 2013 er der ophængt redekasser til Stor Skallesluger på Bøndernes Egehoved i samarbejde med Nysø Gods og Vordingborg Kommune. ”Stor Skallesluger yngler naturligt i huller og hulrum i gamle træer ud til kysten. Da døde træer ofte er en sjældenhed, er der opstået en mangel på naturlige redepladser. Stor Skallesluger er en sjælden ynglefugl i Danmark, og arten er rødlistet som sårbar. Ophængning af redekasser kan hjælpe artens ynglemuligheder betydeligt, hvor omkring to tredjedele af den danske bestand nu yngler i redekasser. Projektet med opsætning af redekasser til Stor Skallesluger er en del af Dansk Ornitologisk Forenings (DOF) projekt Fokuseret fugleforvaltning, hvor der er opsat redekasser på både Sydsjælland, Lolland og Falster i samarbejde med bl.a. Vordingborg Kommune og lokale lodsejere”, fortalte Sune Madsen, som sammen med en anden ornitolog fra DOF Storstrømmen skal stå for at overvåge rede-succesen i kasserne i Vordingborg Kommune. Overvågningen sker ved hjælp af et teleskopkamera, hvor man fra jorden kan kigge ned i kasserne, som typisk hænger i 3-5 meters højde.

Bøndernes Egehoved og den fremtidige pleje

Bøndernes Egehoved har været afgræsset gennem århundreder, hvilket har skabt den lysåbne græsningsskov med overdrev og spredte buske og træer. ”Ambæk bønderne havde rettigheder til at sætte deres kreaturer på græs på Bøndernes Egehoved, mens godset

havde deres kreaturer græssende på Herskabets Egehoved vest for det freddede naturområde”, fortalte lokalhistoriker Vagn Nielsen. Han husker også, at området var meget mere lysåbent i 1965, og at tjørnen var bidt mere ned. Naturvejleder Elise Steen Hvelplund supplerede med at vise luftfoto fra 1954 sammenlignet med fotos fra i dag, hvor det tydeligt kunne ses, at området var mere lysåbent.

Turen fortsatte gennem et parti med gamle Skov-Abild, hvor den sjældne svamp Æblepig er fundet, som det eneste sted i Danmark. Naturvejleder Elise Hvelplund fortalte om de gamle træer i området såsom Skov-Abild, Bøg, Navr, Avnbøg og Stilk-Eg, som står spredt i området og i en bræmme både mod syd, nord og øst. Træerne er begroet med mos og svampe, hvoraf en del af arterne er sjældne og knyttet til det fugtige ”lukkede miljø” med de gamle træer. I den nye plejeplan for området er der lagt vægt på en flersidig plejeindsats, hvor arealer og gamle træer lades urørte, mens der selektivt udtyndes i krat og bevoksning for at skabe mere lysåbne områder i et omfang som i 1950-erne. De lysåbne områder gavner en lang række insekter, planter og fugle, mens de mere ”lukkede skovmiljøer” gavner de arter, som kræver en stabil og høj luftfugtighed. I plejeplanen forsøger man at tage højde for begge dele, forklarede naturvejleder Elise Hvelplund.

Deltagerne fik også oplevet et af de to vandhuller i området, hvor en bestand af løvfrøer findes. Bøndernes Egehoved

ved er en af kun tre lokaliteter på Sjælland, hvor der fortsat er tale om den originale bestand. Bestanden på Egehovedet er imidlertid reduceret betydeligt fra omkring 135 kvækkende hanner for 10-15 år siden til under fem kvækkende hanner i 2011. I plejeplanen er der derfor prioriteret en indsats til forbedring af vandhullerne for Løvfrø og andre paddler.

Løvfrøen er en lille lysegrøn frø. Som den eneste danske padde har den hæfteskiver på finger- og tåspidser, som gør den i stand til at klatre i buske. I august kan man være heldig at se den skjule sig i brombærkrat i nærheden af vandhuller. Der blev ikke set nogen løvfrøer på turen, til gengæld blev der set grønne frøer og en springfrø.

Frokostpausen blev nydt på det lysåbne overdrevsareal, hvor der i horisonten dukkede en havørn op med sit imponerende vingefang. Efter frokostpausen gik turen tilbage, hvor der blev kigget på alskens smådyr og insekter i krattet og i de gamle udgåede træer. En lokal insektskspert, Brian Willum Petersen, viste og fortalte kyndigt om insekterne.

Elise Steen Hvelplund, Naturvejleder

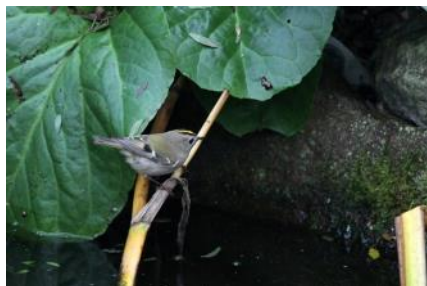
Vinterfodring af fugle

Hører man til dem, som holder af at få besøg af forskellige fugle i sin have, er der to ting, som skal være til stede: Adgang til frisk vand og mad.

Hvis man har vand i sin have, vil man ikke kun få besøg af de fugle, der spiser korn, men også af insektspiserne så

som munk, fluesnapper, gærdesmutte, gransanger og fuglekonge, og man vil opleve, hvordan fuglene står i kø for at få et frisk bad – også om vinteren.

Har man ikke en havedam eller vil investere i et granit fuglebad, kan en gammel stegepande sagtens bruges,

bare man husker at skifte vand. Om vinteren kan man holde vandet isfrit ved at købe en lille, billig akvariepumpe med en iltsten, som lægges ned i vandet, den bruger næsten ingen strøm og holder i hundrede år.

Personligt hører jeg til dem, som fodrer hele året. Jeg fodrer med: Frøblanding, jordnødder og fedtblanding. Jeg laver selv min frøblanding, som består af:

4 dele solsikkefrø og 1 del hampefrø

mest for at undgå alt det fyld, som puttes i de færdigkøbte blandinger, som fuglene aldrig spiser.

Fedtblandingen bruges, når stærerne har forladt området (ellers er der en frygtelig larm i haven hele dagen, når de slås om maden). Den består af:

3 pakker billig margarine
1 kg billige havregryn og
 $\frac{1}{2}$ kg af min frøblanding.

Det hele smeltes sammen i en stor gryde og bliver som en tyk havregrød. Herefter puttes det i nogle gamle mæl-

kekartoner og lægges i fryseren, indtil jeg skal bruge dem. Til at holde fedtblandingen, som jeg hænger op på en gren tæt ved vinduet, så jeg kan nyde fuglene på tæt hold, anvender jeg et gammelt løgnet.

Til jordnødderne findes der udmærkede netholdere med metaltråd i handlen, men pas

på, at nettet ikke er for tyndt, så egernet kan bide det i stykker.

Rigtig god fornøjelse, og I er velkomne til at kontakte mig på: steenherup@hotmail.dk, hvis der er nogen spørgsmål.

Hilsen, Steen Herup

Lodshusets nedrivning

I sidste artikel lovede jeg at skrive om, hvad der skulde sig under Lodshuset, men jeg bør nok først fortælle lidt om arbejdet med at rive det gamle hus ned.

Det var jo grundlæggende trist at landsbyens ældste hus måtte lade livet. Vi ved, at flere på Jungshoved har syntes, at der skulle have været gjort en indsats for at restaurere huset, men hverken Vordingborg Museum eller kommunen havde en tro på, at det ville have kunnet lade sig gøre. Flere millioner ville det have kostet, og resultatet ville være blevet et hus, som med stor sandsynlighed var endt som sommerhus, i stedet for at være en helårsbolig – noget, som vi tror, vil tjene landsbyen bedre i det lange løb.

Vi havde jo håbet på, at den bevarende lokalplan for Roneklint havde været klar i løbet af efteråret 2013, men sådan skulle det ikke gå. Den blev i første omgang forkastet af Miljø- og Teknikudvalget og måtte endnu en gang igennem møllen. Først i januar fik vi tillid til, at den ville ligge klar engang i foråret 2014.

Vi gik derfor i gang med at rydde rundt om huset, så museet kunne fotografere det udefra, hvilket skete 16. januar. Vi havde jo gjort forarbejdet ved at skære alle de træer ned, som ville komme i vejen for det nye Lodshus.

Lars Gregersen, som skulle udføre arbejdet, ryddede forsigtigt, og lidt efter lidt begyndte man at kunne se, hvorledes huset engang har taget sig ud i sine

velmagtsdage, men sølle stod det jo til nu. På hver side af hoveddøren stod to enorme buksbom. Jeg henvendte mig til et stort gartneri for at høre, om de ville være interesseret i dem, men de mente ikke, det ville være muligt at flytte dem. Så de blev også revet op, desværre.

Forhaven viste sig at være fyldt med store kampesten, og ingen har kunnet forklare, hvad de gjorde der. Den gamle brønd kom også til syne.

Som allerede fortalt kom museet og fotograferede huset i januar, og nu begyndte vi at fornemme, at det bar fremad med lokalplanen, men inden den blev endelig vedtaget 27. marts i år, gik vi i gang med at skære de planker op, som skulle bruges til nybyggeriets yderklædning, og som siden efteråret havde ligget i stabler i Bårse.

Huset bliver på en måde bygget i moduler, så det var muligt at bestemme bul-beklædningens længder på forhånd, og de var så rimelige, at det var et arbejde, jeg godt kunne udføre på egen hånd.

Jeg drog derfor op til Bårse og begyndte at finde de rette tykkelser frem i stakene af tømmer. Plankerne blev skåret i længder, der svinger mellem 2,5 og 1,4 meter. Så det var jo ikke umuligt at fylde traileren, køre stykkerne til Roneklint og skære dem op på marken bag vores sommerhus. Plankerne er 4,5 cm tykke, og nu skulle de en for en kantskæres i plankens hele bredde. Dvs. at

de alle fik lidt kileform, fordi et træ jo spidser til mod toppen. På denne måde udnytter og udnyttede man træet bedst muligt. Plankerne skal til sin tid monteres kant mod kant imellem lodrette stolper. De er derfor skåret med to forskellige smig, således at to planker kun rører hinanden ved bagkanten. Det giver så anledning til, at der er en smal åbning på forsiden på nogle få millimeter, som sikrer, at der ikke kommer til at stå vand og fugt imellem plankerne.

Jeg havde regnet ud, at der skulle bruges ca. 160 planker med en gennemsnitlig bredde på 30 cm. Og med tiden så blev der også 160 nydeligt opstablede planker – 80 venstreplanker og 80 højreplanker på grund af deres tilspidsning. Det var vigtigt at sikre, at der var lige mange af hver slags på grund af den særlige tilskæring.

Endelig blev lokalplanen vedtaget af kommunalbestyrelsen, og derefter gik der ikke lang tid, inden vi besluttede os for at gå i gang med den nedrivning af Lodshuset, som vi nu i næsten halvandet år havde haft tilladelse til. Og det blev altså til en større affære.

Efterhånden som Lars Gregersens gravemaskine rev det gamle hus fra

Så skal der sorteres

hinanden, dukkede hele dets indhold op – og det skulle alt sammen sorteres! Så vi fik travlt med et arbejde, vi havde gruet for og håbet på kunne undgås, men det kunne det selvfølgelig ikke. Sådan er de nye regler for genanvendning og afskaffelse af nedrivningsaffald. Alt blev sorteret, efter om det kunne bruges som fyld, dvs. mursten og beton, og om det kunne brændes. Metal, keramik, glas og plastik blev selvfølgelig

Brændbart

lig også sorteret ud. Det blev et kæmpe arbejde og stod på i en uges tid, medens huset blev kortere og kortere.

Hvad der kunne bruges af bindingsværk og de gamle vinduer blev også sorteret fra efter ønske fra vores nabo, tømrermester Anders Madsen, men det var meget, meget lidt af det, der

Metal

havde nogen værdi. Der var en del beslag og hængsler, som vi selvfølgelig bevarede.

Frasorteret træ

Alt det sorterede blev fyldt i containere, og jeg tror, at det blev til otte.

Til sidst lå grunden ryddet og bar. Et mærkeligt syn. I den ene ende lå der bare en stor bunke kampsten tilbage, og det var slet ikke alle, der kom fra husets sydsten, som egentlig ikke var så store endda. De fleste havde ligget i husets forhøje, af en eller anden grund. De største sten blev fundet under husets skorsten, og der hvor det store ildsted og bageovn engang havde stået.

Og se, det var nedrivningen, og det er først her, vi kommer til det, som Lods-huset gemte under sit gulv. Jeg lovede jo sidst, at det ville blive emnet for dette indlæg, men jeg blev klar over, at jeg ligesom sprang lidt hurtigt over nedrivningen. Så læseren bedes have samme tålmodighed som skribent og bygherre og afvente næste udgave af Jungshovedbladet.

Anders Heding

Så var der ikke mere tilbage

Et sted på Jungshoved (15)

Læsserampen på Jungshovedvej

Sukkervejen er blot et af flere navne, vejen har haft. Amtsvejen har den også været kaldt, den nye vej samt Jungshoved-Mern-vejen. Nu Jungshovedvej.

Arealet ind over Stenstrupgård blev eksproprieret, fordi min far ikke var glad for at få markerne skåret i stykker. Læsserampen/cementmuren blev etableret kort efter vejens åbning i begyndelsen af 1950.

Cementmuren var således en del af historien om "det hvide guld", sukkerroerne. Sukkerroerne var jo et gode både for arbejderne, vognmændene og landmændene. Roelugningen og roeoptagningen var akkordarbejde, hvorved man ved dygtighed og rutine samt lange arbejdsdage kunne tjene betydeligt mere end daglønnen. Roelugningen og roeoptagningen skulle helst læres allerede fra den pure ungdom. Det var et almindeligt syn at se barnevogne i roemarken, således at moderen kunne se efter med de små børn, mens hun lugede.

De, der var bedst til roeoptagningen, kunne præstere at have en roe i luften hele tiden. Alt, hvad der havde med

roerne at gøre, var et barskt arbejde. Der skulle være hård hud på hænderne – i modsat fald fik man vabler. Om efteråret var der ofte rimfrost på roebladene. Det var yderst sjældent, at nogen brugte handsker – man regnede det for en unødigt udgift. Arbejdet gik også hurtigere uden handsker.

Når roerne så lå der i bunker efter akkordarbejdet, var næste afsnit i arbejdsprocessen læsning og udkørsel af roerne til fast vej eller markvej. Her var det så, cementmuren rigtig kom til sin ret. Alle, der har arbejdet ved landbruget og med sukkerroerne, ved, at det var særdeles strengt og hårdt arbejde at læsse roer, enten på traktorvogne eller lastbiler. Det er jo underforstået, at alt arbejde foregik med håndkraft. Cementmuren var således en stor arbejdslettelse; her skulle sukkerroerne jo læsses nedad, i modsætning til almindelig roekule, her skulle alle roerne jo læsses opad. Læsningen foregik også meget hurtigere, når man ved cementmuren kunne læsse nedad.

En voldsom hændelse skete i begyndelsen af 1960'erne, netop ved cement-

muren. Der var på stedet nedsat hastighed grundet vejarbejde. Jeg holdt parkeret i højre side, fordi jeg skulle tale med en traktorfører, der skulle nedfælde flydende ammoniak. Bagfra kommer en bil kørende, uden at sætte farten ned. Bilen kører lige ind i bagenden af min Morris Mascot. Mit sæde bliver, ved min kropsvægt, nærmest rettet ud, mit hoved bliver kastet tilbage. Efterfølgende bliver min bil skubbet ind for enden af cementmuren, her skræner det jo meget, så bilen vælter rundt og ender med bunden skråt i vejret. Benzintanken er nu højeste punkt, og jeg mærker benzinen løbe mig ned ad halsen og tøjet. Påkørslen var så voldsom, at hele karosseriet var deformt. Dørene kunne således ikke lukkes op og heller ikke sparkes op. Benzinen løb jo stadig ned ad mig, så jeg ville ud. Det kom jeg – igennem den lille smalle siderude, der var på en Morris Mascot. Nogle perso-

ner kom til for at hjælpe, men de hjalp kun en kvinde i den anden bil. Hun skreg meget, uden at hun dog havde lidt fysisk overlast. Jeg måtte klare mig selv på trods af store vanskeligheder med at komme ud af min bil. Var der udbrudt ild, ville der nok være omkommet tre mennesker – to i den påkørende bil og en i min.

Udviklingen står som bekendt ikke stille. På et tidspunkt forlangte kommunen en stenlægning af rabatten på steder, hvor der var stor aktivitet med læsning fra roekuler. Nu bliver der i stor udstrækning brugt selvkørende læssemaskiner, således at lastbilerne kan holde helt ude på vejen og blive læsset der. Cementmurens saga er faktisk slut nu – dog bliver der af og til lavet graffiti af forskellig art.

Torben Dinesen

Nyt fra Præstø og omegns Strandjagtforening

Siden sidst har vi startet vores klubafetener på skolen: **Torsdage kl. 19-22.** Hyggeligt med billard, snak samt kaffe og ostemad.

Vores første blishønsejagt måtte vi

afløse på grund af, at blishønsene ikke havde samlet sig endnu. Det er for godt vejr. Vi håber det lykkes på et tidspunkt!

Vi ser frem til vores fælles gåsejagt samt rævejagt.

Husk at tilmelde jer til: Morten Larsen, tlf. 24 83 97 76.

Knæk og bræk!
Hilsen,

Morten Larsen

Ingen skal fremhæves – og alligevel!

I vores lille smukke hjørne af Danmark er vi mange, der har besluttet at bosætte os. Det er jo i ”Udkantsdanmark”, og mange funktioner er flyttet til ”hovedstaden”. Alligevel synes vi, at det er det bedste sted at bo, for her sker en masse, som gør, at her er rart at være.

Hvem sørger så for at holde gang i aktiviteterne? Det gør såmænd de mennesker, der bor på øen. Der er mange frivillige, der yder en stor indsats for, at alle kan have det godt og sjovt og have mulighed for at dyrke sine interesser sammen med andre.

I den sammenhæng er det værd at nævne en person, der i de sidste ca. 40 år har gjort en stor indsats for ”at holde gang i os”, og især i de sidste 25 år, hvor Jungshoved Skole blev til vores medborgerhus, ”vores skole”.

Kære Lise. Du er den person, der om nogen bør fremhæves. Du rummer os alle, er altid positiv overfor nye foreslåede aktiviteter. Du er selv initiativtager til aktiviteter, og din entusiasme smitter, så man siger ja til at yde en indsats, for at det kan blive gennemført. Din kreativitet slår igenem, hvad enten du skal bage en kage, eller du skal føre en sag eller forsamling igennem en til tider vanskelig proces, både internt og eksternt. Din streg i opslagstavlerne, på nettet, den årlige folder, de små plakater, de små tegninger på aktivitetsstederne og ikke mindst her i bladet – er genkendelig og glæder os alle. Vi har med andre ord stor glæde af dig og er stolte over at have en person som dig iblandt os. Tak for din indsats. Jeg håber, du vil berige os med din entusiasme i mange år endnu.

Kærlig hilsen

Hanne Willemoes (og garanteret også mange andre).

Nyt fra Jungshoved Idrætsforening

Der blev afholdt ekstraordinær generalforsamling i JIF torsdag 30. oktober 2014. Eneste punkt på dagsordenen var valg til bestyrelse, da både formanden og kassereren havde valgt at fratræde af personlige og helbredsmæssige årsager.

Der var et fint fremmøde på 20-25 mennesker.

I forbindelse med den ekstraordinære generalforsamling havde yderligere 3 medlemmer af bestyrelsen valgt at fratræde. Da suppleanterne ikke havde intentioner om at indtræde, skulle der således vælges 5 nye medlemmer til bestyrelsen. Opbakningen var heldigvis stor, og det endte med kampvalg, da 7 stillede op. Følgende blev valgt: Ninna Hemmingsen, Carsten Petersen, Mads Laursen, Merete Larsen og Connie Dalsgaard.

Bestyrelsen se nu således ud:

Connie Dalsgaard, formand
Bjørn Refsgaard, næstformand
Ninna Hemmingsen, kasserer
Mads Laursen, sekretær
Bent Larsen
Merete Larsen
Carsten Petersen
Suppleanter er:
Jesper True
Kurt Andersen

Vi håber på stor hjælp og opbakning fra foreningens medlemmer, således at foreningen kan fortsætte mange år endnu ☺.

Connie Dalsgaard, formand

Spiseklubben på Jungshoved Skole

Velkommen i spiseklubben. Vi glæder os til at se nye som gamle gæster.

De tre næste gange bliver: **15.1., 26.2. og 26.3.** Alle dage er torsdage.

Man kan komme og spise fra kl. 17.30 til kl. 19.00. Køkkenet lukker kl. 20.00.

Torsdag 6.11. havde vi et dejligt gensyn med Pia Prehn, som var aftenens gæstekok, og 26.2. er Dorte Grau Han-

sen, Jungshoved Kro den nye gæstekok i spiseklubben. Det glæder vi os til.

Prisen for et måltid mad er 50 kr. pr. voksen og 25 kr. pr. barn (4-12 år). Børn under 4 år er gratis.

Nogle gange serveres foruden hovedretten også en dessert af dessertkokken, Merete Larsen.

Til maden serveres vand. Øl, sodavand og vin kan medbringes.

Deltagerantallet er de fleste gange max. 30 personer.

På gensyn.
Venlig hilsen,

Kurt og Knud

Tilmelding til: Knud Jacobsen, Ambæk Mark 10, tlf. 22 21 55 25 eller pr. e-mail til: knudjacobsen@gmail.com

Husk tilmelding i god tid. **Tilmelding foregår igen efter først til mølleprincippet.**

GUDSTJENESTER

December 2014-marts 2015

	Jungshoved	Allerslev
2. s. i Advent 7. dec.	9.00	10.30
3. s. i Advent 14. dec.	9.00 Jesper Bo Blomgren	Ingen
4. s. i Advent 21. dec.	10.30	Ingen
Juleaften 24. dec.	14.30	16.00
Juledag 25. dec.	11.30	10.00
2. juledag 26. dec.	Ingen	10.30
Julesøndag 28. dec.	9.00 Jesper Bo Blomgren	Ingen
Nytårsdag 1. jan. 2015	Ingen	11.00
Helligtrekonger 4. jan.	9.00	10.30
1. s.e. h3k 11. jan.	10.30	9.00
2. s.e. h3k 18. jan.	9.00	10.30
Sidste s.e. h3k 25. jan.	10.30	9.00
Septuagesima 1. feb.	9.00	10.30
Kyndelmisse 3. feb.	Ingen	19.00
Sexagesima 8. feb.	10.30	9.00
Fastelavn 15. feb.	9.00	10.30
1. s. i fasten 22. feb.	10.30	9.00
2. s. i fasten 1. mar.		9.00 Jesper Bo Blomgren
3. s. i fasten 8. mar.	10.30	9.00
Midfaste 15. mar	Ingen	10.30

ADRESSER OG TELEFONNUMRE:

BEGGE SOGNE

Torben Møllenbach

Allerslev Præstegård

Træffetid: Alle dage efter aftale. Tlf.:

55 99 60 17 og på mail: tom@km.dk.

Mandag: Fridag for præst og personale, og kirken er lukket for kirkelige handlinger.

Organist Elena Stilling

21 26 66 08

Kirkesanger Bodil Agerbo

25 14 07 94

Kasserer

Regnskabsfører Anne-Lise Nielsen

Faxe Ladeplads

24 25 11 51

ALLERSLEV

Graver Leo De Jong

55 99 61 68

Træffetid: Tirsdag-fredag 12-12.30

Menighedsrådsformand

Tove Grundtvig

55 99 60 92

Kirkeværge

Rita Larsen

55 99 60 30

JUNGSHOVED

Graver Poul Hansen

55 99 90 99

Træffetid: Tirsdag-fredag 12-12.30

Menighedsrådsformand

Eli Frandsen

55 99 91 99

e-mail: elifrandsen@yahoo.dk

Kirkeværge Bent Pedersen

56 28 65 85

<http://www.jungshovedkirke.dk>

Kirkebil

I begge kirker har vi det sådan, at der altid er mulighed for at få en kop kaffe (eller te) og en snak efter højmessen.

Kirkebilen kører til alle højmesser, dvs. gudstjenester kl. 10.30. Er der kun én gudstjeneste i pastoratet (Allerslev og Jungshoved sogne), kører kirkebilen til denne uanset tidspunkt. Kirkebilen kan også bestilles til alle kirkelige arrangementer i Allerslev Præstegård og Jungshoved Rejsestald. Det koster 5 kr. at benytte kirkebilen, der kører fra begge sogne og fra Præstø. Man skal tilmelde sig dagen før inden kl. 12 hos Dan Taxi Vordingborg, 70 25 25 25 eller 88 70 06 40

Med venlig hilsen,
Jungshoved Menighedsråd

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Ved fødsel: En fødsel skal meddeles til kordegnen/sognepræsten i det sogn, hvor moderen har bopæl. Det er jordmoderen, der sørger for at sende beskeden videre hurtigst muligt efter fødslen.

Er forældrene ikke gift, skal faderen desuden gennem borger.dk give kordegnen/sognepræsten besked via en "Omsorgs- og ansvarserklæring" inden **14 dage efter fødslen**. Har kordegn/sognepræst ikke modtaget denne erklæring inden 14 dage, bliver spørgsmålet om faderskab sendt videre til statsforvaltningen til endelig afgørelse.

Ved dåb eller navngivning: Et barn skal have et navn inden for seks måneder. Det sker enten ved dåb i kirken eller ved navngivning.

Ønsker man sit barn døbt, henvender man sig til den præst, som hører til det sogn, hvor man ønsker sit barn døbt. Man behøver således ikke at få sit barn døbt dér, hvor man bor. Det vælger man selv efter nærmere aftale med den pågældende sognepræst.

Ved en dåb skal der være en gudmor eller gudfar samt mindst to og højst fire faddere. Forældrene kan godt noteres som faddere.

En fadder er dels et vidne til dåben og dels ham eller hende, som efter aftale med forældrene påtager sig forpligtelsen til at oplære barnet i den "kristne børnelærdom" i tilfælde af forældrenes død. I forbindelse med dåben udleveres en fødsels- og dåbsattest.

Ved navngivning retter man henvendelse til kordegn/sognepræst i sit bo-

pælsogn om, hvilket navn man ønsker til sit barn, hvorefter man får udleveret en fødsels- og navneattest.

I øvrigt: En fødsels- og navneattest og en fødsels- og dåbsattest udleveres på forlangende og kan fås hos nærmeste kordegne- eller præstekontor, uanset hvor man er døbt/navngivet.

Vielse: Vielse aftales med sognepræsten. Inden vielsen henvender man sig til borgerservice og udfylder en blanket med anmodning om giftmål.

Dødsfald: Besked om dødsfald retter man til kordegn/sognepræst, eller man får bedemanden til at gøre det. Det skal ske til bopæls sognet. Bisættelse eller begravelse/jordfæstelse aftaler man med sognepræsten det sted, hvor man ønsker den kirkelige handling foretaget, uanset om det er i bopæls sognet eller et andet sted. Har afdøde **skriftligt udtrykt ønske** om at få sin aske spredt ud over åbent hav, skal det efterkommes. Afdødes ønske skal således skriftligt kunne dokumenteres.

Vigtigt ang. blanketter: Blanketter om faderskab/omsorgs- og ansvarserklæring, om navngivning, om navneændring, anmodning om bisættelser/begravelser osv. kan alle findes på personregistrering.dk. Efter reglerne skal de kun bruges "i særlige tilfælde". Særlige tilfælde er bl.a., når man ikke har en computer, hvilket stadig ikke er et lovkrav.

Man kan altid få hjælp og vejledning hos kordegnen/sognepræsten.

Henvendelse:
Sognepræst Torben Møllenbach

Rekkendevej 39, Allerslev, 4720 Præstø
Tlf.nr.: 55 99 60 17,
e-mail: tom@km.dk

Træffetid: Alle hverdage efter aftale.

Mandag: Fridag for præsten og kirkens øvrige personale. Kirken er derfor lukket for kirkelige handlinger.

Julehilsen

”Hvad koster marcipanen”, spurgte jeg lige efter skolernes efterårsferie en butiksassistent, nu jeg alligevel var i en af de lokale dagligvarebutikker. Her havde man allerede nu – ligesom i de andre butikker – sat julevarerne frem. Jeg fik prisen at vide, som stort set var den samme som sidste år. Det lød jo godt nok, men til gengæld var mængden nu kun det halve! Øv.

Denne indledning kun for at gøre opmærksom på, at vi er mange, der synes, at det er for tidligt – sidst i oktober – at skulle til at tænke på jul. Men måske glemmer vi, at juleforberedelserne altid er begyndt tidligt.

Det er ikke så mange år siden, at man på gårdene slagtede julegrisen først i nov. I tidligere tider var der en udbredt forestilling om, at man helst skulle slagte grisen ved novembers nymåne, og det tidspunkt kunne variere lige fra først i november til omk. den 20., hvor det fx i år er nymåne.

Omk. år 1800 er der en landbrugskon-sulent, som skriver om tidens overtro bl.a. på landet, hvor man tror, at slag-

ningen ”bør ske i voksende og tiltagen-de måne, for da svinder kødet mindst ved kogning. Dog synes man i det sjæl-landske at være mindre smittet af den-ne overtro, ... i forhold til det jyske og norske!”

Oplysningen er fra Iørn Pios glimrende ”Bogen om Julen”, hvor man kan læse mere om juleskikke i gammel og mo-derne tid.

Julen har altså altid givet travlhed og har også altid strakt sig over lang tid.

Og ligesom vi således forbereder os til og ser frem imod højtiden, skal vi også til at sige farvel og tak til det gamle år. I den gamle salme ”Herre Kristus, dig til ære”, tages der en smuk afsked med det gamle år. Et af versene lyder:

”Tak, fordi du var til stede
kirkedrot og kirkegæst
Tak for julebud og glæde
tak for dåb og nadverfest
tak og for langfredagsorgen
påskén tog vor hjerteve
himmelfart og pinsemorgen
lod du os til glæde se.”

Vi vil også her fra os i præstegården sige tak for det gamle år, og ønske alle en glædelig jul og et godt nytår.

Og endelig til sidst: Ekspedienten i butikken studsede også noget over

prisen på marcipanen, men han lovede, at han nok skulle sætte prisen ned, når vi kom tættere på jul. Joh, julen er de mange glæders fest.

Torben Møllenbach

Advents- og julemøde

Præstegården, onsdag 3. dec. kl. 15.00

Stina og Torben Møllenbach byder denne dag velkommen til en eftermiddag, hvor vi skal synge nogle af alle de gode julesange og -salmer. Torben Møllenbach vil læse en julefortælling, og der er julekager og kaffe til alle.

Alle er velkomne. Kaffe/te og kager koster 20,00 kr.

Julekoncert i Jungshoved Kirke

torsdag 4. dec., kl. 19.00

**Præstø og Skibinge kirkers ungdomskor under ledelse af
Charlotte Dagnæs-Hansen**

Koret vil denne aften synge den kommende højtid ind ved at synge nogle advents- og julesatser.

Alle er velkomne, og menighedsrådet er derefter vært ved et traktament i Rejsestalden.

De 9 læsninger under medvirken af Herlufsholm Kirkes Kammerkor, Næstved Allerslev Kirke, tirsdag 16. dec., kl. 19.00

Koret ledes af kirkens organist Karsten Gyldendorf.

Det er efterhånden en tradition, at vi her i Allerslev Kirke op mod jul holder disse musikgudstjenester efter engelsk skik, hvor menigheden læser ni stykker fra Bibelen om skabelsen og frem mod frelse og genløsning i Kristus.

Herlufsholm Kirkes Kirkekor vil synge for til fællessalmer og vil også synge kormusik fra den klassiske julemusik, herunder bl.a. engelske carols.

Efter musikgudstjenesten er menighedsrådet vært ved et traktement i Allerslev Kirkes tårncafé. Alle er velkomne.

Samuel Beckett – en stor dramatiker ved Torben Møllenbach

Præstegården i Allerslev, 13. januar, kl. 19.30

Samuel Beckett var en af de vigtigste og mest kendte dramatikere i midten af det 20. årh. I sine teaterstykker ville han skære ind til kernen af det menneskelige drama om livets mening og manglen på samme, om tiden, der flygter væk, om kærligheden, lidelsen – alle livets store spørgsmål. Og ofte skildret med en god portion sort humor.

Aftenens foredrag er en præsentation af Beckett og er desuden optakt til teaterturen 16. januar, men alle interesserede er velkomne.

Praktiske oplysninger:

Siden den nye regering trådte til i 2011 er der sat fart på overgangen fra almindelig, gammeldags post til elektronisk post. Således har det været planen, at al post mellem det offentlige og den enkelte fra 1. nov. 2014 er elektronisk, og således har alle myndige borgere fra denne dato deres egen private eboks.

Og, for så vidt folkekirken er en offentlig myndighed, er kommunikationen mellem folkekirken og borgeren også blevet elektronisk. Det er således via folkekirkens kontorer hos kordegnen eller hos den stedlige sognepræst, at fødsel, faderskab og dødsfald skal registreres.

Se mere om de nye regler under PRAKTISKE OPLYSNINGER, s. 35

NYT FRA MENIGHEDSRÅDET

Bente Wermuth og Jungshoved Kirke

Bente Wermuth døde midt i juni i år efter længere tids sygdom. En af de sidste dage jeg besøgte hende, sagde hun: ”Ja, her ligger jeg til ingen verdens nytte”.

Sådan tror jeg, at hun så på sit eget liv – at hun var glad for det, hun nåede, og for de opgaver, hun med glæde havde taget på sig. Bl.a. som et meget aktivt og engageret medlem af menighedsrådet og også som dets formand gennem en årrække.

Hun havde altid orden i sine papirer, fik tingene ført til protokols og havde et kolossalt arkiv med menighedsrådets bilag og breve stående hjemme i huset på Jungshovedvej. Der skulle være orden i sagerne, og det havde hun. Til gengæld blev hun aldrig dus med computeren. Den slags overlod hun til andre.

Bente Wermuth har ydet en lang, tro tjeneste for kirke og kirkeliv på Jungshoved, og alle dage været en trofast deltager ved gudstjenesterne, kirkens koncerter og foredragene i Rejsestalden.

I menighedsrådet er vi hende en stor tak skyldig for det arbejde, som hun har givet videre til det siddende råd og for overgangen i 2012 mellem det gamle og det nye menighedsråd.

I menighedsrådet modtog vi for nogen tid siden en gave til kirken, og vi har i rådet fundet det passende at benytte denne gave til at sætte Bente Wermuth et minde på kirkegården ved at plante et træ, som man vil kunne se på den sydlige del af kirkegården.

Torben Møllenbach

Hvor meget bruges Jungshoved Kirke?

For at kunne svare på dette spørgsmål og for at gennemføre en bedre planlægning af gudstjenester og andre kirkelige handlinger har menighedsrådet

siden begyndelsen af 2013 ført statistik over antallet af kirkegængere. Tallene for året 2013 ses i nedenstående tabel.

Kirkelige handlinger 2013	Antal af hver handling	Samlet antal Kirkegængere	Gennemsnitligt antal pr. gang
Gudstjenester, heraf 6 med søndagsdåb	38	818	22
Aftengudstjeneste	1	12	12
Lørdagsdåb	4	100	25
Konfirmation	2	88	44
Begravelser	3	147	49
Bisættelser	8	696	87
Vielser	7	185	26
I alt	63	2046	33

Der er selvsagt stor variation i antallet af kirkegængere til de enkelte kirkelige handlinger; men i gennemsnit var hver tredje siddeplads besat hver gang, og Jungshoved Kirke var i 2013 i gennemsnit i brug mere end én gang om ugen.

7 par blev gift, og 10 børn blev døbt i kirken i 2013; desuden var der konfirmation 2 gange med i alt 12 konfirmander.

11 personer blev enten begravet eller bisat fra kirken i 2013. Torben Møllénbach, der også har været præst i et bysogn, glæder sig over, at der i et landsogn som Jungshoved ofte kommer væsentlig flere til begravelse/bisættelse end i byerne, da dette vidner om, at man på landet kommer hinanden mere

ved, og at man her ikke oplever den samme ensomhed, som desværre ses en gang i mellem i byerne.

Udover de egentlige kirkelige handlinger husede Jungshoved Kirke og Rejsestalden i 2013 også en række kulturelle arrangementer som koncert og foredrag. Ca. 100 personer var mødt op til Julekoncerten, og hver gang var der 30-40 tilhørere til de enkelte foredrag.

Vi synger sammen

Jungshoved Kirke søndag 14. december kl. 19.30–21.00

Kom og syng dig glad! Vi vil synge vintersange og julesange/-salmes, alt efter ønsker i forhold til udvalg og tid. Valget af sange vil foregå ved lodtrækning blandt foreslåede ønsker. Kirkesanger Bodil Agerbo vil akkompagnere os på klaver.

Der vil undervejs være mulighed for smøre stemmebåndet med kaffe/te m.m.

Du er også velkommen!

Jungshoved Menighedsråd

Regeringen opgiver at give Folkekirken en ny styreform

Den nuværende regering har det som en del af sit regeringsgrundlag ”Et Danmark der står sammen” at give Folkekirken en mere tidssvarende og klar styringsstruktur.

Med tilslutning fra alle partier i Folketinget nedsatte regeringen i september 2012 et udvalg, som skulle komme med forslag til en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken. Udvalgets formand var den tidligere Ombudsmand, professor, dr. jur. Hans Gammeltoft-Hansen.

Udvalgets foreløbige overvejelser blev den 2. maj 2013 offentliggjort i et debatoplæg, der blev debatteret og sendt i høring, bl.a. til menighedsrådene.

Jungshoved Menighedsråd kommenterede også på oplægget, og vores høringssvar har været gengivet her i bladet i et tidligere nummer. I svaret tog vi bl.a. afstand fra flere af debatoplæggets forslag, især oprettelsen af et Folkekirkerråd, fordi vi mener, at Folkekirken herved ville risikere at miste sin demo-

kratiske legitimitet, at der ville være en risiko for, at rådet ville blive præget af de mest aktive kirkelige kredse, og at et sådant råd ved at kunne udtale sig på Folkekirkens vegne ville medvirke til at politisere kirken.

Efter at høringsperioden var afsluttet, og flere debatter var gennemført, afleverede udvalget sin betænkning til regeringen ultimo marts 2014.

Betænkningen, der har nummer 1544, indeholder en række anbefalinger fra både flertal og mindretal og munder ud i udkast til lovforslag om både Folkekirkens økonomi og indre anliggender. (”Flertallets udkast til lovforslag om økonomi”; ”Et mindretals (Charlotte Dyremoses) udkast til lovforslag om økonomi”; ”Et mindretals (Britta Schall Holbergs) udkast til lovforslag om økonomi”; ”Flertallets udkast til lovforslag om indre anliggender”; ”Et mindretals udkast til lovforslag om indre anliggender”).

Der har således i udvalget langt fra været total enighed om alle anbefalinger; men betænkningen var et godt grundlag for de videre drøftelser mellem regeringen og oppositionspartierne om en eventuel ny lovgivning.

Imidlertid brød de politiske forhandlinger sammen ved indgangen til november måned, idet Venstre og det Konservative Folkeparti gik fra forhandlingerne, da de frygtede en ordning, som minder om et centralt kirkeråd.

Venstre og De Konservative har i en udtalelse rost folkekirkens styreform:

– Vi har en helt unik kirkeordning i Danmark og en grundlæggende god og rummelig folkekirke, som er vokset frem gennem generationer, og som passer godt til danskerne, sagde kirkeordførerne Flemming Damgaard Larsen (V) og Charlotte Dyremose (K) i en kommentar.

– Uanset at regeringen har fremlagt forslag, som er mindre vidtgående end et egentligt kirkeråd, så ønsker vi ikke at sætte folkekirkens unikke væsen på spil. Det eksperiment har vi i dag sagt nej til, sagde de.

Venstre og Konservative vil have folkekirken styret decentralt.

– Vi har fra starten været bekymrede for, om regeringens forslag til en ny kirkestruktur kunne være en glidebane i retning af et egentligt kirkeråd eller synode, der vil ende med at komme til at udtale sig på folkekirkens vegne. Det ønsker vi ikke, sagde de to kirkeordførere.

Kirkeminister Marianne Jelved har udtalt:

– Med Venstres og Det konservative Folkepartis udmelding må jeg desværre konstatere, at det ikke har været muligt at samle bred politisk opbakning til en lovgivning på baggrund af betænkning 1544 om folkekirkens styre.

– Det har for mig været afgørende, at en reform på folkekirkens område har et bredt politisk flertal bag sig, og jeg mener, at betænkning 1544, som har været grundlaget for forhandlingerne, er et gennearbejdet og et for folkekirken historiske værk, men den brede politiske vilje til en lovgivning på baggrund af betænkningen er ikke til stede for tiden.

Regeringen har således – i hvert fald indtil videre – opgivet at give Folkekirken en ny styreform.

I Jungshoved Menighedsråd er vi absolut ikke imod reformer på Folkekirkens område, tvært imod bør Folkekirken også forny sig; men vi sidder tilbage med en følelse af, at man på nuværende tidspunkt ikke synes at være lykkedes med at have fundet den rette balance i en ændret kompetencefordeling mellem de lokale og centrale niveauer. For os er det vigtigt, at Folkekirken har demokratisk legitimitet, og at styringen finder sted så decentralt som muligt.

Om og hvornår politikerne igen vil se på Folkekirkens styreform kan kun tiden vise, og indtil da fortsætter Folkekirken som et ”velordnet anarki”, som Hal Koch udtrykte det.

Bjarne Sørensen

KULTURDAG 2015 på Jungshoved

I sidste blad inviterede styregruppen og menighedsrådet til et opstartsmøde vedrørende en kulturdag for hele halvøen Jungshoved 5. september 2015.

De fremmødte var alle positivt stemt for at arbejde videre med ideen og traditionen. Første møde var et idémøde, hvor alt var muligt, og hvor en overordnet struktur blev lagt. Masser af ideer til dagens tema, *Jungshoved*

– *et sving ud i naturen*, blev skrevet på tavlen, og der arbejdes videre med flg. struktur:

Vi tager udgangspunkt i halvøens landsbyer og de styrker og tilbud, der er her. Det kan være virksomhedsbesøg, galleribesøg, aktiviteter for børn, smagsprøver, måltider, drikkevarer, oplysning om historie, fortidsminder, flora, fauna m.m.

Det hele bindes sammen af cykelrute, vandreruter, ture med bil.

Dagen slutter med fællesspisning i Jungshoved Skole, hvor gymnastiksalen eller skolegården kan rumme man-

ge mennesker, og køkkenfaciliteterne er til stede.

Derefter blev en række arbejdsopgaver fordelt blandt mødedeltagerne, og vi håber, de bliver vel modtaget, når de henvender sig til jer om jeres medvirken. Man kan også selv tilbyde sin arbejdskraft, en aktivitet m.m., hvilket nogle allerede har gjort.

Næste møde om kulturdag 2015 holdes på skolen **mandag 19. januar kl. 19.00**, hvor alle er velkomne.

På de næste møder skal vi:

- Lægge budget og ansøge om midler.
- Lave plan for PR om arrangementet (plakater, aviser, løbesedler).
- Lave et endeligt program for dagen med tidspunkt/ramme for hver aktivitet.
- Planlægge alt det praktiske i forbindelse med fællesspisning og andre steder, der kræver borde/stole o. lign.
- Indhente diverse tilladelser.

På gensyn.

*Lise Jacobsen,
Jungshoved Skole*

KULTURAFTEEN I JUNGSHOVED SKOLE

Onsdag 4. februar kl. 19.00

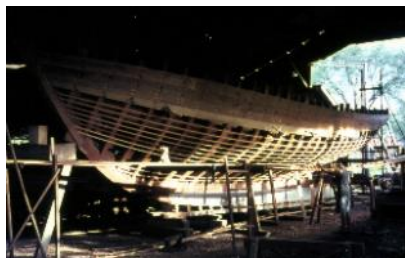
Anders Heding, Roneklint, fortæller om nedenstående:

Provetur ud for Thailands kyst i januar 1969

I 1960'erne byggede Claus og Anders Heding en skonnert i Bangkok, som de siden sejlede hjem til Danmark. Sejladsen kom til at foregå uden motor og ved hjælp af det enklest tænkelige navigationsudstyr.

Skonnerten sejler stadig rundt i Danmark og ligger til daglig i Nappedam i Kalø Vig. Anders vil fortælle og vise billeder om bådens bygning midt i Bangkok, og om hvorledes de efter to og et halvt år og en dramatisk stranding nåede frem til hjemlige kyster ved at sejle syd om Afrika og et smut til Sydamerika og Vestindien.

Savankhaloke under bygning på et nedlagt savværk midt i Bangkok

Savankhaloke strandet på Cocos Keeling den 11. maj 1969

Alle er velkomne til en spændende aften om skibsbyggeri og sejlads langt fra Danmarks kyster.

Entré inkl. kaffe/te og kage 30 kr.

På gensyn og venlig hilsen Styregruppen for Jungshoved Skole

Fugle på Jungshoved

Husskade. Foto: Jens H. Petersen

Nordens paradisfugl bliver den kaldt blandt fuglefolk, og vi har næppe en smukkere fugl i Danmark end husskaden. Den er dog, trods sit flotte udseende, nok også den mest udskældte fugl, vi har.

Her på Jungshoved er husskaden, modsat byområder på landet, ikke ret almindelig. Den er knyttet til beboede områder, især hvor der er dyrehold, haver og krat. Skader er ligesom deres slægtninge i kragefamilien, nysgerrige og intelligente fugle, der overlever på deres opportunistiske adfærd. De holder øje med omgivelserne og kan udnytte pludseligt opståede fødeemner.

De lever overvejende af insekter og smådyr, som findes på jorden (især græsplæner). De kan også ligesom andre kragefugle følge efter større rovdyr og nyde godt af deres efterladenskaber. Affald fra mennesker giver også mulighed for føde. Man kan af og til se husskadepar holde til ved populære picnicsteder, og så snart folk forlader pladsen, bliver der nydt godt af brødkrummer og deslige.

Som sagt har husskader et meget dårligt omdømme, og det skyldes uden tvivl deres talent for at opdage og predere småfuglereder for æg og unger. Det er dog tankevækkende, at denne glæde for det fremragende fødeemne æg – som

ikke mindst vi mennesker udnytter – kan sætte sådan en harme i os. Utallige undersøgelser har desuden understreget, at husskader ikke har en negativ påvirkning på solsorte- og småfuglebestanden, som den især udnytter som ”ægproducenter”. Solsortebestanden har fx aldrig været større end nu, selv om skaderne også er gået frem i de senere år. Måske kan husskaden ligefrem have en gavnlig effekt på nogle arter ved at begrænse afkommet og holde bestanden sund. Jeg skal dog med det samme indrømme, at jeg som barn i min fugleinteresses start, også blev meget harm og stødt over at se solsortens rede blive tomt.

Husskaden bliver ligesom krigen lovligt bekæmpet blandt andet ved fældefangst og afskydning. Nogle kalder det vildtpleje, men effekten er tvivlsom. Det er vel snarere en måde at reagere på i frustrationen over for tilbagegang på arter som agerhøns og viber. Dette

skyldes efter min mening helt andre faktorer som tilgroning, sprøjtegifte og intensiv drift. Tilbagegang af sangfugle i haverne skyldes ligeledes i langt højere grad striglede haver, klimaforandringer og måske for mange katte. Efter min mening er det et fejlskud at lege ordensmagt i naturen. Det er meget svært at ændre en balance, som naturen selv har været millioner af år om at udvikle. Historien har desuden vist, at vi mennesker ej heller har formatet.

Jeg har selv haft fornøjelsen af et par husskader, som har holdt til i haven hen over sensommeren. De har bl.a. nydt godt af efterladenskaber efter mine kattes musejagter, og familien har dermed kunnet glæde sig over et par gratis skraldemænd.

Så efter min mening er det bare om at nyde denne smukke og kloge fugl, selv om den kan være lidt kontroversiel.

Sune Madsen

Livets gang på Stavreby Havn

Fugleskydning

Igen i år arrangerede strandjagtforeningen fugleskydning på Stavreby Havn. Der var rejst to store telte, og fuglen var opsat på en mast med skydeplade bagved, så ingen tilfældigt forbisejende skibe blev ramt. Politimesteren havde på forhånd godkendt arrangementet. Man startede med franskrød, ost og pølse samt kaffe og en lille én. Derefter var der tilmelding af skytter (inkl. betaling), og opstillet på række trak man sit

nummer.

Fuglen er lavet af træ, og der er påmonteret løse dele af jern kaldet: Vingeæbler, kløer, vingejern, ring, krone, halejern og – ikke mindst – den sidste, som skydes ned, nemlig brystpladen. Denne er delt i to, og på bagsiden er den ene mærket, og det er nedskydningen af denne mærkede plade, der giver skytten ret til at kalde sig fuglekonge. Nedskydningen af ”jerndimserne” foregår i bestemt rækkefølge alt sammen styret af dommerbordet.

Kenneth indledte skydningen med flere suveræne fuldtrefjere.

Skydningen: Foregår med salonriffel og skydebuk samt en ”skydeinspektør”, som lader riflen. Et skud pr. mand. Når man nedskyder en ”jerndims”, meldes det til dommerbordet for senere præmieoverrækkelse. Nummeret på næste skytte råbes op, og som dagen skrider frem, skal der ofte råbes to gange og højere og højere. Der foregår nemlig også andre aktiviteter under skydningen – skydning med luftgevær og pistol efter balloner og skydeskiver. Ligeledes kan der evt. blive tid til en lille tår at drikke i ventetiden.

Traditionen tro ankom hovedparten af damerne først ved frokosttid

Frokost: Før frokosten bliver der opsat ”frokostæbler” på skydemasten under fuglen, og et pletskud giver skytten en halv flaske snaps. Denne plejer man normalt at udskænke med rund hånd til vennerne under frokosten. Der var pølser og brød at købe, men de fleste havde selv mad med, eller fik smørrebrød udefra.

”Fugledronningen” Lærke sammen med strandjagtforeningens formand Morten og kantinebestyrer Ernst i baggrunden. Rødvinen er en af Lærkes mange præmier.

Fuglekongen: Der var optræk til panik, da man godt henne på eftermiddagen fik nedskudt fuglens ene brystplade, men ikke kunne finde den. Man

kunne så ikke tjekke, om det var den mærkede plade. Den anden plade viste sig dog at være uden mærke, så fuglekongen var fundet, og det var Lærke. Hun modtog, ud over skærftet med emblemerne fra tidligere konger, en masse præmier for nedskydninger undervejs.

Historie: Fugleskydning stammer fra Frankrig og startede i 1200-tallet. Den

bredte sig til Tyskland og Nederlandene og kom til Danmark i 1300-tallet. Det foregik med bue og pil i starten, men blev senere, i 1500-tallet, udført med ”ildvåben”. Dengang hed traditionen papegøjeskydning, og deraf opstod udtrykket *at have skudt papegøjen*.

Karsten Elm

JULETRÆSFEST for børn

I Jungshoved Forsamlingshus

Søndag 14. december 2014

Kl. 15.30–19.00

**Mød nye eller nuværende legekammerater
– netværk er vigtigt på landet, så mød op!**

Som traditionen byder, afholdes der juletræsfest for børn på Jungshoved
– store som små.

Vi danser om det store juletræ, og julemanden kigger forbi.

Der er levende juleband og sjove lege.

Amerikansk lotteri med flotte præmier for både store og små.

Risengrød, pølser, øl, vand, kaffe, te og kage kan købes til billige penge.

Entré for alle: 30,- kr.

Vi glæder os til at se jer

tilmelding senest onsdag 10. dec.

til en af nedenstående

Henrik	22 39 44 78
Helle	26 87 26 87
Sabine	24 81 92 07
Tine	24 23 50 53
Ann Helen	24 45 85 81

**Med venlig hilsen
Juletræskomiteen**

Sydgården, Roneklint – en arv

Vi havde sådan set forberedt vores otium i Mogenstrup. Husmandsstedet i Hammer Præstemark var for år tilbage, efter 25 gode år, udskiftet med et parcelhus i Mogenstrup. Dejligt beliggende, med skoven og Fladsåen som nærmeste nabo. Vi syntes sådan set, at alle vores landlige aktiviteter – med mangesidet dyrehold, lige fra strudse, papegøjer, prydfasaner, sikahjorte, og hvad der almindeligvis hører til et husmandsbrug, var gennemlevet. Så nu skulle der slappes af. Have og mere stillesiddende aktiviteter med samlerinteresser inden for frimærker og mønter, mente jeg nok, kunne fylde resten af livet. Det var i hvert fald planen. Men den holdt ikke! Min gamle ven, Jan Jansen, arbejdskollega gennem små 25 år, kom en dag ind på mit kontor, da jeg stadig var i arbejde, og rullede nogle tegninger ud på mit skrivebord. Nu havde han købt en firelænget bondegård, med 13 hek-

tar jord på Roneklint. Jeg må sige, at jeg var noget forbløffet.

Nu vidste jeg godt, at Jan havde fået eksproprieret sin ejendom, en lille landvilla med jordtilliggender. Den lå lige der, hvor Høje Tåstrup Station ligger i dag. Så Jan havde fået alle pengene udbetalt, kontant. Og der var nu handlet ejendom på Roneklint. Jeg husker, at jeg fik sagt ”Du har sgu da glemt at se på din dåbsattest, mand!” Jan var på det tidspunkt lige fyldt 70 år (og som det kan forstås, arbejdede vi begge i et stort håndværksfirma med en ligefrem og fri omgangstone). Det mente Jan nu ikke, der var noget problem i, og frisk var han jo stadig, så det grinede vi lidt af.

Men det skulle vise sig, at der desværre var sygdom, der lå og ulmede, ikke hos Jan, men hos hans kone Ellen. Der gik ikke lang tid, som jeg husker det, fra de var flyttede til Roneklint, til Ellen fik

dårlige nyrer, og efterhånden skulle hun gå til dialyse på Rigshospitalet mange gange om ugen. Det tog meget af glæden ved stedet. Da Ellen døde, blev vores venskab udbygget med mere gensidige besøg. Jan blev med årene ude af stand til at gå selv. Så skulle relationerne bibehol-

Stuehuset som Jan og Ellen overtog efter familien Bjørklund i 1992

des, var det mig der besøgte Jan. Og sådan blev det.

Det var nok på disse mange besøg, jeg rigtig fik øjnene op for Roneklints pragtfulde beliggenhed. Lige ud for Maderne, og med smukt fjordkig ud over indsejlingen til Præstø Fjord.

I samme periode byggede vores venner Lene og Jørgen, Energismeden fra Lundegård, nyt hus i Roneklint. Jørgen var for anden gang selvbygger, og jeg fulgte med nysgerrighed det store projekt, som et selvbyggeri er. Jørgen og Lene byggede hus i første parket. Også her med en udsigt, så man kunne blive helt ”blød i knæene”.

Et års tid før Jans død førte en samtale omkrig stedets skønne beliggenhed til, at Jan tilbød mig stedet i arv – hvis jeg da kunne tænke mig at bo der. Jan havde ingen børn og slægtninge, og et allerede planlagt testamente blev af forskellige årsager forandret og af Skifteretten i Nykøbing Falster berigtiget, og underskrevet i Jans dagligstue.

Familien Bjørklund, som Jan havde købt gården af, havde gennemført en gennemgribende renovering af gårdens stuehus og et annekset. Annekset var tænkt som aftægtsbolig for familiens mormor, som så skulle bo i den ene staldlænge. Mormoderen døde dog

Stuehuset efter mange års manglende vedligeholdelse. Og som det så ud da vi skulle træffe en beslutning af de store

kort tid efter indflytningen. Annekset var i hvert fald ikke færdiggodkendt hos kommunen, hvilket har medført en hel del papirbesvær, som dog heldigvis er på vej til at falde pænt på plads, godt hjulpet af flinke folk fra kommunen.

Der havde vi tænkt at flytte ind. Og i første omgang var tanken at bruge annekset som en slags sommerhus. Men først skulle de 100 kvadratmeter gøres i stand. Annekset havde stået uden varme, da Jan havde mere end rigelig plads i stuehuset. Det havde medført, at vinduerne mod fjordsiden var rådnet op og glassene faldet ud. Og der gik høns på gulvet. Så annekset var stærkt medtaget. Desværre gik det sådan, at da vi var færdige med renoveringen, døde Jan.

Gården. Tja..Der skulle også gøres lidt af det hele

Stuehuset, hvor Jan havde levet sit liv de sidste ti år sammen med ”Krudt”, en dansk/svensk gårdhund, var også i en sørgelig tilstand både ude og inde. Det var ikke hundens skyld, men der var ingen til at lufte den, så al nødtørft blev forrettet på et tykt ægte tæppe. Og når stanken blev for voldsom, blev tæppet skiftet ud med et andet og smidt væk. Ægte tæpper havde Jan heldigvis nok af. Men værre endnu, der var også andre ”gæster” i huset – rotter. Der var lige inden Jans død for tredje gang rettet henvendelse fra rottebekæmpelsen. Og hvis der ikke blev gjort noget ved problemet, ville stuehuset blive erklæret ”uegnet til menneskeboelig”. Jans store ønske var at blive på gården til sin død. Så der måtte gøres noget. Kommunen kunne kun tilbyde en plejehjemsplads om 1½ år. Hvis han da ville skrive under på en venteliste. Men det ville Jan ikke. Selv om jeg nok så meget bedyrede, at det bare var en venteliste og noget, han kunne vælge fra senere. Men ville Jan ikke, var der ingen, der kunne få Jan til noget som helst.

Årsagen til, at der var rotter på ejendommen, var, at naboen havde løsgående høns i Jans ladebygning. De blev fodret i trug på gulvet, og jeg mente, at årsagen lå her. Hvilket skulle vise sig at holde stik. Naboen blev bedt om, at dette forhold måtte ophøre og hønsene fjernet. Herefter begyndte en langvarig strid, som jeg ikke vil gå nærmere ind på her, da den nok er offentlig kendt af de fleste på Jungshoved i forvejen.

Efter Jans begravelse stod vi så der med en stærkt forfalden landbrugsejendom. Stuehuset skulle endevendes. Tagene på ladebygningerne og en hel del af tagkonstruktion skulle udskiftes/repareres. Hele ejendommen kloakeres. Og ikke mindst, 13 hektar driftpligtig landbrugsjord, som havde ligget uplejet hen i mere end ti år skulle i drift – så der var store overvejelser, der skulle afklares. Derom senere!

Mine ord til Jan: ”Du har sgu da glemt at se på din dåbsattest, mand” dukker bestandig op. Jeg havde lige, et halvt år før arven, selv holdt min 70 års fødselsdag. Så var det nu for sent for mig?

Svend-Erik

Massivt angreb af rotter på stuehuset

Med Holger på farten (23)

Holger Andersen er født i 1925 på Tøgebolt. Holger har altid boet på Jungshoved. Han har kørt lillebil på Jungshoved i 16 år og arbejdet i amtets vejvæsen i 25 år. Holger er en strålende fortæller med en fantastiske hukommelse.

Med på denne tur er også vognmand Erik Nielsen, Jungshoved. Erik er født på Fyn, men har boet på Jungshoved siden 1956.

Onsdag 8. oktober 2014

Det er næsten et år siden, at vi sidst har været på farten. Det var 14. oktober 2013. Det var en god tur, som gav stof til fire artikler – med god hjælp fra en række folk på Jungshoved, som kunne fortælle yderligere ting om de gårde, vi havde besøgt.

Men nu er notesbogen tom, og både Holger og Erik har sagt ja, til at fortsætte vores tur rundt til Jungshoveds mange gårde. Som jeg tidligere har skrevet, har de fleste af dem fået solgt jorden fra, eller den er forpagtet ud, men Holger og Erik kender dem alle og kan fortælle om, hvordan det var, da de fleste af gårdene stadig blev drevet som familielandbrug.

Holger og Erik henter mig i Stenstrup, og vi kører så tilbage, hvor vi slap sidst. Det var i Roneklint. Turen foregår stadig i Holgers Mercedes årgang 1956.

Jeg havde ellers glædet mig til en tur i Holgers ”nye” bil – en Ford Y årgang 1934. Men det kan ikke lade sig gøre, siger Holger. Den skal først synes og have nummerplader på, og de skal være, som de så ud i 1934 (den med øjet i hånden, som blev brugt 1930-50). Bogstavet og tallene på nummerpladerne bestemmer Holger selv, og det skal

være det samme nummer, som Holgers fars motorcykel havde – H 11 000.

Da jeg besøgte Holger et par dage inden vores tur, kunne han heldigvis fortælle, at han var frisk og ved godt mod. Kartoflerne var for lang tid siden taget op, og rillerne til næste års kartoffelsætning var allerede lavet. Der var brænde til flere års forbrug i hus og olie på tanken, så Holger så fortrøstningsfuldt frem til den kommende vinter. Han havde også haft en takkemand til at lappe de småskader, der var kommet i ejendommens stråtag i sidste års storme.

På bordet i stuen lå et nydeligt håndskrevet brev klar til at blive sendt. Det var en ansøgning om fortsat våbentilladelse. Selv om Holger bliver 90 år næste år, skal der ikke laves om på noget.

Der havde ikke været så mange svaletter i år, som der plejer, sagde Holger. Kun tre par på reder var det blevet til, og de var fløjet meget tidligt af sted mod Afrika – allerede sidst i august. Det var et sikkert varsel om, at vi får en

kold og streng vinter, siger Holger.

Nå, men tilbage til turen til Roneklint. Vi kører fra Stenstrup over Jungshoved ad Fuglsangvej. Da vi er midt på Fuglsangvej, siger Erik til Holger, at han gerne må gøre et kort stop. Erik har fået alt for meget tøj på. Sidst vi var på tur, hundefrøs både Erik og jeg, men i dag er vejret helt sommeragtigt, og selvom en Mercedes årgang 56 har ventilation indbygget, er det ikke nok til at holde temperaturen nede.

Da vi når til Roneklint, drejer vi ned til Skippergården (Roneklintvej 42). Går-

den var ejet af en skipper o. 1940, og deraf navnet, siger Holger. Den har skiftet ejer flere gange. På et tidspunkt var den ejet af Johannes Petersen, siger Erik. Det husker han, for han har hentet grise hos ham flere gange. Det var, mens jeg var chauffør hos Lilly Jørgensen – altså fra 1956-57, siger han. Derefter har jeg ikke kørt med grise.

I hæftet: "Lidt historie om landsbyen Roneklint" af Niels Chr. Petersen, Roneklint, står der om Skippergården bl.a. :

"Her havde jeg som barn min daglige gang hos mine farforældre Margrethe og Niels Petersen

med børnene Rasmus (Niels Chr. 's far, red.), Marie, Hans og Poul. Da min farmor døde, måtte min farfar og farbror Hans, som nu havde overtaget gården, antage en husbestyrerinde til at tage sig af det huslige arbejde. Det gik ikke godt, hverken med husbestyrerinden eller de skøjtfende karle, som nu var utilfredse med de kulinariske frembringelser, som de nu blev præsenteret for. Det ender med, at gården bliver solgt til Arne Gjødrik Andersen med konen Bitte og to små sønner Ole og Per.

Det var nogle meget festlige mennesker, men for hans vedkommende, med en meget usædvanlig skæbne. Arne var jo somand, og som ung styrmand blev han forhyret med skoleskibet København. Få dage før skibet skal sejle, får

Femmastet bark "København" med ØK i sejl. Oliemaleri af Peder Chr. Pedersen. Wikipedia

han brud på en arm og kommer ikke med. Som bekendt forsvandt skoleskibet sporløst, man har aldrig fundet det mindste tegn eller planke efter det. København forliste i 1928 med en besætning på 62 mand. Arne når at blive kaptajn på sit eget skib, men under krigen finder han det for farligt at sejle, han har jo familien med ombord. Han sælger sit skib, og på den første tur efter at han forladt det, bliver det minesprængt og går ned med mand og mus. Derefter bliver gården købt, og der tingsyses, at den skal hedde Skippergården".

Efter nogle år bliver gården igen solgt. Arne Gjødrik Andersen har fået arbejde som forstander på søfartsskolen i Kogtved ved Svendborg. Den nye ejer hedder Dencher og herefter følger Johannes Petersen, Louis?, Else og Gunnar Jauer og til sidst Gunnar Wulff.

Med Else og Gunnar Jauers overtagelse af Skippergården o. 1970 startede et ny kapitel. Gårdens bygninger bliver totalt ombygget, og en ny, supermoderne svinestald bliver opført. Den har bl.a. fået installeret et komplet overvågningsudstyr. Det var ikke noget, man havde hørt om før på Jungshoved, så derfor talte man om, at der var ”fjernsyn” i grisestalden, hvilket imponerede de fleste. Svinestalden kom aldrig i brug som stald, men blev i stedet brugt som kontor og pakkelokale. Else og Gunnar Jauer havde i 1956 grundlagt et firma ”Jauerfood”, som efter Berlinmurens opførelse i 1961 fik mulighed for at forsyne de indespærrede borgere i Østberlin med varer fra vesten. Varerne blev solgt via kataloger, som en del af Jungshoveds unge tjente penge ved at pakke i den nye svinestald.

Gunnar Wulff købte gården efter Else og Gunnar Jauer. I en periode har han drevet opholdssted, cafe og ressort på stedet.

På den modsatte side af vejen (Roneklintvej 27) ligger Sydgården. I 1923 købte Karen og Carl Caspersen gården. Udover arbejdet med at dyrke jorden var Carl Caspersen kommunkasserer i Jungshoved kommune. Holger kørte ofte for Carl Caspersen til og

fra kommunekontoret på Jungshoved skole. Prisen for en tur var 6 kr. t/r, da Holger overtog lillebilsforretningen efter sin far, Rasmus Andersen, i 1947.

Jorden, der hører til Sydgården, er for det meste rødsand. Erik forklarer mig, at rødsand er en blanding af sand og ler. Som dyrkningsjord er den mest egnet til kartofler og rug. Carl Caspersen dyrkede mange kartofler på sin jord, og han blev derfor i folkemunde kaldt for kartoffelbonden. Senere blev gården købt af Elise og Niels Bjørklund. De plantede kirsebærtræer på en stor del af jorden. I 1992 købte Jan Jansen gården, og i 2013 overtog Svend Erik Jensen ejendommen (læs mere herom på s. 49).

Fra Sydgården kører vi mod Kohavegården. På vejen forbi det gamle Lods- hus i Roneklint, som nu er revet ned, ser vi, at der er godt gang i byggeriet af det nye spændende bulhus (læs mere på s. 25). Vi vinker til Anders Heding og Svend Erik Jensen, der står inde på byggepladsen, og så ruller vi ind på Kohavevej.

Vi gør et lille holdt her og taler om Østergård (Roneklintvej 15), som vi lige har passeret. Gården var på et tidspunkt ejet af Hans Henriksen, siger

Holger. Han havde en Chevrolet årgang 29. Den havde han vundet i en konkurrence. Hans var en lille mand af vækst, og derfor kunne man kun se hans hat, når han kom kørende. Holger fortæller også, at fru Henriksen havde plantet æbletræer forskellige steder på gårdens marker, så man altid kunne tage sig et laskende æble, når man var på efterårsarbejde i marken. De er nu for længe væk.

Gården blev senere overtaget af sønnen Haakon og svigerdatteren Esther. I dag er jorden solgt fra, og bygningerne ejes af Vibeke Andersen og Anders Jensen.

Ved Kohavegården gør vi et kort stop. Gården var i slutningen af 1950'erne ejet af den driftige gårdejer, Aage Niel-

sen, der udstykkede jorden til sommerhusgrunde. Gårdens bygninger ejes i dag af Kristian Knudsen.

Vi kører hen mod vejen til Dyrehavegård. Her står et skilt med: Gennemkørsel forbudt. Det gælder ikke for os,

kan jeg mærke, så vi kører op forbi en nyere lade. Gården var på et tidspunkt ejet af Lars Larsen og af sønnen, Alfred Larsen. Alfred Larsen havde en bror, som hed Viggo. I 1937-38 var Viggo uden arbejde, og han besluttede sig derfor til at cykle til Sverige for at få et arbejde. Turen gik senere pr. cykel til Finland, Rusland og videre til Tyrkiet, inden han vendte hjemad. Viggo røg ikke, men han havde altid en pakke cigaretter på sig, og han sagde, at det havde reddet hans liv to gange. Man

siger, at den, der tænder en cigaret, ikke har ondt i sinde, siger Holger. Dyrehavegård blev i begyndelsen af 70'erne købt af entreprenørfirmaet, Brødrene Kilde Hansen, som byggede den store lade. Jorden er i dag solgt fra, og bygningerne ejes af private.

Vi kommer ud på Fuglsangvej og drejer til højre mod Roneklint. Da vi kommer ind i byen, drejer vi til venstre mod Ambæk. Straks vi har sluppet Roneklint, kan vi se taget og skorstenene fra en gård på vores venstre hånd (Roneklintvej 2) bag en bakke. Det er Bakkegården, siger Erik, og da han kan mærke, at Holger er ved at tage turen op ad grusvejen, siger han klart og tydeligt, at det behøver han ikke. Erik og jeg er enige!

Niels Chr. Petersen fortæller i sit hæfte om Roneklint bl.a.: "I slutningen af forrige århundrede var det en Peter Hansen, som residerede på Bakkegården. Efter ham var det en datter og svigersøn, Margrethe og Rasmus Petersen, der blev nye ejere. Jeg kan svagt huske Rasmus, og det gjorde vældigt indtryk på mig, når de voksne fortalte om hans ture til Præstø. Nu skal man endelig ikke tro, at der kommer en beretning om drukture og anden ballade. Nej – nej, Rasmus var skam afholdsmænd og dertil formand for foreningen. Dengang kunne der jo gå lang tid mellem indkøbsturene ud til byen, og det foregik jo som regel med hest og vogn. Når Rasmus så fik staldet ind i sin sædvanlige købmandsgård, så gik turen allerførst til konditoriet, hvor han købte en hel lagkage. Derefter satte han

sig og spiste halvdelen af kagen. Den sidste halvdel fik han så opbevaret, medens han gik i byen og forrettede sine forskellige ærinder. Når det så var klaret, gik han tilbage og spiste den sidste halvdel af kagen, inden turen gik hjemad til Roneklint igen".

Niels Chr. Petersen fortæller videre om Bakkegården, at mens Rasmus Petersen drev gården, var det en veldreven gård med en stor malkekvægsbesætning, og da sønnen, Oluf, overtog gården, var det en af de første gårde på Jungshoved, der anskaffede både traktor og mejetærsker.

Både Oluf og Rasmus Petersen var nogle af mine gode kunder, siger Erik, og Rasmus Petersen var bror til min svigerfar i Bønsvig.

Vi kører ind i Ambæk forbi Saxmosegård og Toftegård (se Vagn Boberg Nielsens artikler om de to gårde i bladet Jungshoved, nr. 4, 2009 og nr. 2, 2011) og stopper op foran det store røde stuehus til gården midt i byen. Gården, som stadig kaldes Hans Poulssens gård efter en tidligere ejer.

Kilde: Hæftet: "Lidt historie om landsbyen Roneklint" af Niels Chr. Petersen.

Tak til Erik Nielsen, Jungshoved og Holger Andersen, Bønsvig for endnu en dejlig tur.

Langt de fleste billeder er optaget efter turen.

Knud Jacobsen

Fortsætter i næste nummer...

Barndommens land (13)

Livet på Lynggaarden fra 1797 til 1972

Jeg hedder Bodil Lynggaard. Jeg er født 19. september 1951 som fjerde barn af Meta og Richard Pedersen, Lynggaarden. Vi var fem søskende. Niels, født 4. april 1940, Mogens, født 8. marts 1942, Margrethe, født 1. marts 1947, Bodil, født 19. september 1951 og Inger, født 21. september 1953. Vores ældste bror Niels døde desværre fuldstændig uventet 5. februar 2013, efter kort tids sygdom.

Niels, Inger, Bodil, Mogens, Margrethe. 1957

Lynggården. Ca. 1940

Alle følgende optegnelser er hentet via kirkebøger, landkort, matrikelkort m.m.

Lynggaarden hørte i tidernes morgen under Nysø Gods og familien Stampe. Gården lå, sammen med mange andre gårde, samlet omkring byen Stavreby. Matrikelnummeret på gårdens areal var 10 A, og engstykket, som min farfar i 1930 tilkøbte af fru Stampe, var 10 B.

Ved udflytningen i 1797, eller ”udskiftningen”, som det kaldes i de gamle bøger, blev Lynggaarden flyttet ud, hvor den ligger i dag. Min tiptipoldefar, Hemming Rasmussen, f. 1744, var på det tidspunkt fæstebonde på Lynggaarden. Derudover var han fattigforstander, kirkeværge og kirkesanger. Hemming Rasmussen var gift med Cidse Rasmusdatter, f. 1743, og de stammede

begge fra Stenstrup. Mine tiptipoldeforældre fik fire døtre. Cidse Rasmusdatter døde i 1798, og Hemming Rasmussen døde i 1806. Deres yngste datter, min tipoldemor, Kirstine Hemmingsdatter, f. 1785, giftede sig derpå i 1806 med Peder Rasmussen, min tipoldefar, f. 1783, der var ansat som bestyrer på gården. Min tipoldefar, Peder Rasmussen, lånte af sin far, Rasmus Michelsen, penge til at overtage fæstet på Lynggaarden efter Kirstines far, Hemming Rasmussen. Peder Rasmussens forældre, som også er mine tiptipoldeforældre, hed Rasmus Michelsen og Ane Kirstine Pedersdatter. Rasmus Michelsen boede og var gårdmand på Fuglsanggården i Roneklint, og desuden var han sognefoged.

Peder Rasmussen blev indkaldt til krigstjeneste fra 1807 til 1811, men vendte derefter tilbage til Lynggaarden. Årerne 1807-1811 var fattige og hårde år for familien på Lynggaarden. Peder og Kirstine fik tre børn, hvoraf sønnen Rasmus Pedersen, f. 1818, er min oldefar. Rasmus Pedersen overtog fæstet på Lynggaarden i 1848. Hans første kone, Ane Kirstine Hansdatter fra Ambæk, f. 1822, døde barnløs i 1870, og Rasmus Pedersen giftede sig derefter igen, i 1870, med Margrethe Hemmingsdatter, f. 1841, fra Stavreby. De fik kun et barn, nemlig min farfar, Niels Peder Pedersen, f. 1871.

Min oldefar, Rasmus Pedersen, valgte, da han nu havde fået en søn, at købe Lynggaarden fri af Nysø, så efter 23 år som fæstebonde under Nysø, blev min oldefar nu gårdejer af Lynggaarden til

sin død i 1900. Min oldemor, Margrethe Hemmingsdatter, drev derefter gården videre sammen med min farfar, Niels Peder Pedersen, som var bestyrer indtil 1926, hvorefter han, 1. april 1926, købte gården af sin moder.

Farfar. Niels Peder Pedersen. 1935

Min farfar, Niels Peder Pedersen, giftede sig i 1902 med Ane Marie Johansen, f. 1875, fra Øster Egesborg. Da både min farfar og farmor var enebørn, ønskede de sig en stor børneflokk, og de fik otte børn. Min far, Niels Richard Pedersen, f. 1914, er den sjette i flokken. Da min farfar og farmor overtog Lynggaarden, var der et mindre, strå-tækt stuehus, hvor det kan være svært at forestille sig, at der var plads til så mange børn samt farfars mor og farmors far, der, fra Øster Egesborg, også var flyttet ind på Lynggaarden. Men i

Farmor, Ane Marie Jørgensen. 1935

1911 blev der bygget et helt nyt stuehus.

Lynggård ca. 1905

Igen gennem hele min barndom har jeg altid undret mig over, at fortovet foran stuehuset, hvor vi børn løb på rulle-skøjter, var meget bredt. Som voksen fandt jeg ud af, at det var fordi, det nye stuehus blev bygget bagved det gamle, så først da det stod færdigt, blev det

gamle stuehus revet ned, og det gav plads til et bredt fortov.

Min farfar var fra 1906 til 1939 formand for Jungshoved Brugsforening og fortsatte som kasserer indtil 1947. Fra 1908 til 1934 var han desuden sognerådsformand, og han vedblev at være kasserer i sognerådet indtil 1943.

Richard Pedersen. 1964

Min far, Richard Pedersen, giftede sig på sin 25 års fødselsdag, 23. april 1939, med min mor, Meta Marie Hansen, f. 1919, fra Kindvig. De overtog Lynggård 1. maj 1941 og blev således den femte generation, som beboede Lynggård, men den tredje generation i familien som ejede den, idet både min tiptipoldefar og min tipoldefar som sagt var fæstebønder under Nysø Gods.

Min far var uddannet landmand fra Vestbirk og Lundby Landbrugsskole. Far var en meget arbejdsom, dygtig og fremsynet landmand. Der var styr på gården og orden alle vegne. Forår,

Meta Pedersen. 1977

sommer og efterår gik tiden med at passe dyr, pløje, så og høste, og om vinteren ordnede far bygninger og maskiner, så det hele fremstod velholdt. Gården var på det tidspunkt på 80 tønder land. Vi havde køer, grise, høns, og – da Niels, Mogens og Margrethe var mindre – også heste. Markerne var sået til med roer, korn og kløver. Min far gik ikke af vejen for nye maskiner, og hvad der ellers kunne gøre arbejdet mere moderne og lettere. Det gjaldt også nye biler, som han gennem årene havde en del af. Min mor var uddannet ekspeditrice og havde desuden været i huset og lært husførelse. Dette kom hende til stor gavn på gården, idet hun gik ind til et liv med fem børn, stort hus og have, og med min farfar og farmor boende på første sal. Min farfar døde 6. september 1961, og farmor døde 15. maj 1966.

Min mor og far havde gennem årene adskillige unge piger og karle, der skulle lære husførelse og landbrug samt bespises. Vi havde fodermester til køerne. Den første hed Axel, og ham husker jeg ikke, men det gør Niels og Mogens, og de talte tit om Axel. Det var også ham, der sagde til min mor, da Inger blev født, at ”Nu er reden fuld, fru Pedersen”. Efter Axel kom Eskild og Inger. Inger var ung pige i huset. Derefter kom Eyvind og Karen Nielsen. De boede i Lynggaardens hus for enden af vejen ned til gården. Eyvind var en meget stor og trofast hjælp for far, og Inger og jeg besøgte tit Karen og deres tre børn, Hans Ole, Jens Åge og Margit, som vi legede rigtig meget med. Omkring 1960 fik far installeret rørmalkningsanlæg, som var en stor lettelse for fodermesteren, idet mælken løb fra stalden igennem rør lige ud i junderne i malkemaskinerummet. Senere købte Eyvind og Karen deres eget hus, og da Eyvind stoppede som fodermester, valgte far at sælge køerne og kun have grise og høns, så kostalden blev ændret til hønsestald.

Min mor var en dygtig landmandskone, der arbejdede altid. Der fandtes jo ikke vaskemaskiner, så al storvask foregik i vaskehuset i gruekedlen og blev så hængt op på lange tørresnore i haven og på loftet. Tøjet blev derefter strøget og noget af det endda stivet, inden det blev strøget. På et tidspunkt, ca. 1961, havde Marius Hansen på møllen købt en vaskemaskine. Den kunne man leje, og når min mor gjorde det, kom Marius kørende med maskinen og tilslutte-

de den. Jeg mindes ikke, hvornår vi fik vores egen vaskemaskine på Lynggaard, men den kom.

Jeg husker, hvordan min mor syltede og henkogte til hele året, foruden at hun passede vores store have med blomster, urter og bærbuske. Der var hoved rengøring to gange om året, og desuden blev der slagtet og nedfrosset til hele vinteren. Om aftenen strikkede eller syede min mor tøj til os børn eller broderede. Det var først de sidste år af min mors liv, at jeg så hende sidde i en stol uden at lave noget, men sådan var livet på landet, der var ikke plads til "ikke at lave noget".

Når mor skulle have købmandsvarer, ringede hun til brugsen og bestilte, og så blev varerne kørt ud. Regnskabet blev lavet i en bog i brugsen, og et par gange om året blev der så betalt. Ligeså kom Arnold fra bageriet kørende med brød. Han lagde brødet på køkkenbordet og trak selv køkkenskuffen ud og skrev i bogen, hvad han havde lagt, og således blev der ligeledes ordnet regnskab en gang i mellem. Lynggaardens telefonnummer var 72.

Først ca. 1960 fik vi oliefyr på gården. Indtil da blev der fyret med koks. Jeg husker, at der kom en vognmand og fyldte hele kælderen under huset med koks, og hver morgen tog min mor tørklæde på og gik udenfor og ned i kælderen for enden af stuehuset og fyrede op, så der kunne komme varme, men selvfølgelig fyrede vi med tørvebriketter, da min far lavede det.

Der kom mange gæster på Lynggaard. Der var jævnligt besøg af min fars syv søskende og deres familier, samt min mors tre søstre og deres familier. Så var der alle naboerne og vennerne. Jeg tror, at naboer og venner dengang var det samme. Det, de havde sammen, rakte langt tilbage gennem deres forældre og deres forældre igen. Jeg husker tydeligt de store "vinterkomsammener med udflytterne", som mor kaldte det, hvor vores store spisestue var fyldt med gæster, og hvor Johanne kom og lavede mad, og Agnes serverede. Når disse venner, som alle havde overtaget nabogårdene, kom, så fulgte deres forældre, altså generationen før dem, også med. Det var mange mennesker til gæstebud. Det var dejlige stunder for os børn, og jeg kan endnu tydeligt mærke den følelse, jeg fik, når disse travle og spændende dage kom.

Mine forældre var travle mennesker. De lavede altid noget, men vi voksede op i en god og tryk barndom. Margrethe, Mogens og Niels gik i forskole oppe i huset, hvor Anna Christensen bor. Inger og jeg gik i forskole i Roneklint hos Ingeborg Andersen. Derefter kom vi i Jungshoved Skole i 3., 4. og 5. klasse. Vi blev kørt til Roneklint forskole af Mikkelsen i en lille bus, men vi cyklede til Jungshoved. Det var dejligt om sommeren, men der var vintre, hvor der lå så meget sne, at far enten kørte os på traktoren, eller Inger og jeg måtte gå på tværs over markerne.

Da vi skulle i 6. klasse, kom vi til Abildhøj skolen i Præstø. Den almindelige rutebil, nu kørt af Erling Jensen, bragte

os hver dag til skolen. Inger og jeg stod på oppe ved ”kommunehuset”, som det hed – huset ved grusgraven og svinget ud til Bøget. I juni 1969 sluttede jeg min skolegang med 3. real.

Om vinteren gik vi til gymnastik i skolen hos Ida Neerup, og vores kusine, Birgitte Gundersen, spillede til. Jeg husker, hvordan vi startede med at marchere rundt i salen, alt imens vi sang ”Der er ingenting, der maner, som et flag, der går til tops” eller ”Jeg elsker de grønne lunde”. Jeg husker, at jeg som barn syntes, at Ida var en meget bestemt dame. Og så fik vi årsmærker, hvis vi vel at mærke havde været der hver gang igennem vinteren, så det nåede jeg aldrig. Det var vist mest Lone Jensen, men hun boede jo også lige ved siden af.

Jeg gik til dans hos Annelise, en danselærer fra Vordingborg, der kom i forsamlingshuset hver uge igennem hele vinteren, og min moster Edith fra Vordingborg, som var organist, spillede til. Jeg var dybt betaget af de meget smukke lange kjoler, som Annelise havde på til afdansningsballerne.

Om sommeren cyklede jeg til møllen, så mølleren Marius kunne måle vandprocenten i min fars korn, eller jeg cyklede til smeden Poul med små ting, der skulle laves. Jeg cyklede også til frysehuset efter mad, indtil min mor fik sin egen fryseboks i kælderen.

Vi hjalp selvfølgelig til derhjemme, men vores far og mor holdt på, at det vigtigste var, at vi passede vores skolegang, så vi kunne få en uddannelse.

Dog husker jeg, at Inger og jeg gerne ville være med til at luge roer – det syntes vi så spændende ud, og vi mente, at det kunne vi sagtens klare. Jeg tror ikke, vores far havde samme mening, for vi blev altid sat til at luge forpløjningen, det sted, der var mest tørt og kedeligt, og det gik nu heller ikke altid så godt. Jeg tror, vi hev flere roeplanter op med lugejernet, end der blev stående. Vi plantede dem selvfølgelig omhyggeligt igen, men jeg tror nu, vores far mistede en del roer på den konto.

Jeg husker også, når far høstede kornet på markerne med selvbinderen, og det derefter blev kørt ind i laden og lagt i tærskværket, og jeg mindes tydeligt, da far fik sin Dronningborg mejetærsker. Han havde, sammen med Børge Hansen fra Skovlygården og Erland Søndergaard fra Fuglsanggården, købt to mejetærskere, og så høstede de hos hinanden. Dengang var der jo traktor foran, ikke så fine selvkørende som i dag, men helt sikkert en stor lettelse i forhold til tærskværket. Når far stod på mejetærskeren og tog sække med korn fra, var han kulsort af støv over det hele. Jeg tænker tit på, hvor meget støv og gift fra korn og sprøjtemidler min far og andre landmænd var udsat for. Det er godt, tiderne har ændret sig.

Jeg lærte hurtigt at køre traktor, så jeg fik lov til at køre traktoren frem, mens Mogens eller en af karlene lagde halmknipperne tilrette på gummivognen, så der var plads til mest muligt, og far eller en anden gik ved siden af og stak halmen op på vognen med en høtyv. Så blev det hele kørt ind i laden, og igen

skulle det så stikkes op på halmloftet og lægges tilrette.

Jeg ved og husker, at far og andre landmænd hjalp hinanden, især de sidste år. Niels Peder Gundersen, min onkel fra Søgård, Erland Søndergård fra Fuglsanggården, Børge Hansen fra Skovlygården og sikkert flere. De var en stor hjælp for hinanden, især da min far senere blev meget syg. Jeg mindes med taknemmelighed, hvordan de alle kom og klarede høsten og markerne for min mor, da far blev syg i august og september 1971, der jo var hans sidste tid.

Niels og Mogens gik på jagt med vores far på Lyngen, som den blev kaldt. Her groede der i min barndom lyng, og det er deraf, navnet Lynggaard kommer. Der blev også arrangeret jagtdage imellem naboerne, hvor de så på skift gik på hinandens marker og også fik en god frokost.

Som sagt havde vi lyngen, som var en tørvemose. Under 2. verdenskrig, hvor der var mangel på mange ting, var der også mangel på brændsel, og min far lavede ”tørvebrændsel” igennem nogle år. En tørvemose er et farligt sted, og jeg husker også som barn, at der gik ild i mosen efter en afbrænding af en nabomark. Ilden bredte sig ind i én af Lynggaardens kornmarker, og det kom faretruende nær på stuehuset. Heldigvis klarede brandvæsenet det, men de holdt vagt dernede i et par døgn.

Vi fik vores første fjernsyn i 1956. Danmarks Radio startede i 1951 med at sende, og pludselig var der også noget, der hed børnetime. Margrethe og jeg blev sommetider inviteret ned til Johan-

ne og Aage Nielsen på Nygaard for at se børnetime. Margrethe gik med mig i hånden, og oplevelsen står tydeligt i min erindring, selvom jeg kun har været tre-fire år. En af de første børnetimer, vi så, hed Didde. Det var en tøjdukke, der havde en ven, som hed Troid.

Som sagt arbejdede mine forældre meget. Der var ikke så meget tid til snak, men så tog jeg min cykel og kørte ned til møster og onkel, Jenny og Niels Peder Gundersen på Søgård. Der var altid tid til mig. Jeg fik kage og citronvand, og så var det spændende, for kusine Birgitte og fætter Peder var altid hyggelige at tale med. Mogens og Niels var meget sammen med dem, og jeg tror, at de var en klike af unge mennesker fra området, der tit var til bal i Jungshoved forsamlingshus bl.a. til pinse, hvor de altid endte hos møster og onkel til morgenkaffe i haven.

Som børn var vi til juletræ i forsamlingshuset. I lange rækker gik vi rundt om træet og sang julesange, og bagefter var der godteposer – det var lykkelige barnestunder. Til fastelavn slog vi også katten af tønden. Jeg husker forsamlingshusets iskolde entre med disken og alle rækkerne til frakker og også de kolde toiletter, men når så jeg var inde i forsalen, var der varme og glæde. I dag er der også juletræsfest, kan jeg læse i bladet, og det glæder mig, at der holdes fast i forsamlingshuset.

Jeg legede meget med Rita Pedersen (Asta og Jens Pedersen) Lone Jensen (Olaf og Karen Jensen) og med Lisbeth Jensen, Lones kusine fra Stavreby, med Kirsten Hansen (Ruth og Ejner Han-

sen) Smidstrup og med Lissi Jørgensen fra Tøgeholt.

Niels rejste til København, hvor han blev uddannet skolelærer og senere jurist. Niels har to børn. Som nævnt døde Niels desværre pludseligt af lungebetændelse på Hvidovre Hospital.

Mogens blev uddannet som tømrer hos tømrermester Karl Larsen i Smidstrup og senere uddannet bygningskonstruktør. Mogens har boet seks år i Grønland, hvor han arbejdede som byggeleder. Mogens er gået på pension og bor nu i Holbæk. Han har tre børn.

Margrethe er uddannet kontorassistent. Hun har gennem mange år arbejdet som sekretær i Næstved Kommunes sundhedspleje. Margrethe bor i Næstved og er nu gået på pension. Margrethe har to børn.

Inger er uddannet kontorassistent. Hun har arbejdet som sekretær i GN Store Nord og er nu gået på efterløn. Inger bor i Præstø og har tre børn.

Jeg er uddannet sygeplejerske fra Glostrup Amts Sygehus i 1974. I 1976 valgte jeg at flytte fra København til Næstved, hvor jeg lige siden har været ansat som afdelingssygeplejerske og hjemmesygeplejerske i Næstved Kommune. Jeg gik på efterløn i 2011. Jeg har to børn.

I 1970 blev min far meget syg. Far var syg igennem ca. et år, men jeg tror, når jeg ser tilbage, at han har været syg meget længere. Dengang var lægerne ikke så kloge på kræft, som de er i dag, og muligheden for at blive helbredt var desværre heller ikke særlig stor. Da ambulancen sidste gang hentede far på

Lynggaarden, var hans ord til min mor, at hun skulle sælge gården. Far døde på Fakse Sygehus 6. september 1971, 57 år gammel, og blev begravet på Jungshoved kirkegård ved siden af min farmor og farfar. Lynggaarden blev sat til salg, og i februar 1972, købte de nuværende ejere, Birgitte og Peder Andersen, Lynggaarden. Således endte slægtens eje af Lynggaarden, efter at den igennem fem generationer havde boet på og videreført gården.

Min mor købte et hus i Præstø, og her boede hun til 1997, hvor hun pga. af stærkt nedsat syn ønskede at komme på plejehjemmet Fjordgården. Min mor var velsignet med et lyst sind, og jeg ved, at det har hjulpet hende gennem mange ting. Livet som landmandskone på Lynggaard var en stor omgang, men min mor var stærk og gennem hele livet god til at planlægge og være forud. Vi fem børn behøvede aldrig at tænke på, hvad vi nu skulle gøre. Vores mor havde altid tænkt på og planlagt sit liv og sine ting i forvejen. Mor døde 2. februar 2003 og blev efter eget ønske begravet på Præstø kirkegård. Mor havde da boet i Præstø i 31 år, siden 1972, og hun følte, at her hørte hun til.

Når jeg skriver alt dette, står minderne i kø, og jeg har svært ved at forstå, at så mange år er gået. Jeg ved, at jeg taler på mine søskendes vegne, når jeg skriver, at vi har fået en god start og haft et godt liv på Lynggaarden. Et liv, som vi ser tilbage på med stor taknemmelighed.

Bodil Lynggaard

Dortes opskrifter

Kære læsere,

Så er den søde juletid godt i gang – mange er allerede godt i gang med at tilberede konfekt og småkager ud fra diverse traditioner og gamle opskrifter. En duft, som hænger sammen med julen, er duften fra kvæder – kvæder som kan benyttes til fx

julekonfekt/-brød:

500 gram kvæder

500 gram sukker

vand

Kernehuset fjernes fra kvæden og pakkes ind i gaze, resten af kvæderne skæres i tern.

Kvædestykkerne kommes i en gryde og dækkes til med vand, halvdelen af sukkeret og gazen med kernehuset tilsættes – koges til kvæderne er møre. Gazeposen tages op, og de møre kvæder presses gennem en sigte. Tilsæt kvæde-

vand, hvis massen er for stiv (konsistens som havregrod). Massen koges, til den er helt lind og marmeladeagtigt, den får en ravfarvet kulør. Massen fordeles i en bradepande, som er foret med oliesmurt bagepapir – massen skal have en tykkelse på 2 cm – og stilles ved stuetemperatur et par dage, til massen er tørret ind.

Skæres i tern, drysses med sukker og gemmes i lufttætte dåser. ”Brødet” kan også skæres i skiver og serveres til ost.

I den travle juletid er det altid dejligt at kunne servere **en hurtig gang aftensmad** for familien eller uventede gæster. Jeg rører en stor portion frikadellefars, som jeg deler op i mindre portioner og smager til forskelligt, med snittede porrer, tørrede tomater, hvidløg osv. De bliver alle stegt og frosset ned, og så skal der ikke meget tid til at tilberede en gang **råkost** fx:

Fintsnittet hvidkål og finthakket grønkål, æbler i tern, rosiner/tranebær og en dressing af cheasy cremefraiche smagt til med citron og lidt honning.

Mens nogen i vores familie laver juledekorationer, og andre laver juleklip, så har jeg overtaget traditionen efter min mor med at **lave dej til brune kager**. Så bytter vi internt i familien. Familien bager selv brunkagerne og får hermed deres hjem til at dufte af julebag. Jeg bruger også brunkagedejen til at give som små kager i hele december måned,

efterhånden bliver jeg ringet op, og bestillinger på brunkagedej løber ind – sidste år blevet der brugt 20 kg mel til brunkagedejen. Opskriften er ikke kendt af familien, men vores datter har lovet, at hun nok skal tage over efter mig.

Efter den travle juletid kommer nytåret, hvor der traditionelt skal serveres kransekage. På en tidligere arbejdsplads, et lille plejehjem, blev der produceret rigtig meget kransekagekonfekt, som blev givet som gave fra køkkenet til beboerne, når de havde fødselsdag osv.

Kransekagekonfekt

1 kg rå marcipan

400 gram sukker

260 gram æggehvide

Marcipanen røres blød på røremaskinen, sukker og æggehvide tilsættes under omrøring.

Hemmeligheden ved den lækre kransekagekonfekt er, at den bages på våde aviser.

To avissider gøres våde og lægges ud på en bageplade, og der kommer bagepapir oven på de våde avissider.

Kransekagemassen kommes i en sprøjtepose og trykkes ud i små konfektstykker, pyntes med hasselnøddekerener, smuttede mandler, valnødder eller cocktailbær. Konfekten bages ved 180° i ca. 10-12 minutter – hold øje med, at de ikke bliver for mørke. Lad dem afkøle på pladen, inden de forsigtigt tages af pladen. Konfekten skal i fryseren og fryses, inden den serveres. Inden servering tages den frosne konfekt direkte op af fryseren, og bunden dækkes af smeltet chokolade – når chokoladen er tør, er konfekten optøet og klar til at blive serveret.

Vi ønsker alle en rigtig god jul og et godt nytår, kom godt og trygt gennem vinteren!

www.JungshovedKro.dk / Dorte

Man kan fortsat abonnere på bladet JUNGSHOVED. Det koster 150 kr. for fire numre i 2015. Bladene vil blive tilsendt med posten. Er du interesseret i at abonnere på bladet, skal du blot henvende dig til redaktionen.

Kender du én, som vil blive glad for at få et abonnement på bladet JUNGSHOVED – en datter, en søn, en tante, en onkel, ... en gammel skolekammerat, én som vil have fornøjelse af at følge med i, hvad der sker på Jungshoved? Det var måske en julegaveidé?

Jungshoved – et sving ud i naturen

Vil du med på travetur?

Vi fortsætter med tre vinterture efter jul. Ruterne er lagt ad små asfaltveje, så de skulle kunne gennemføres i vintervejr.

Se mere på www.jungshoved.net under
menupunkt vandreture eller på

www.vordingborg.nu . Meld dig til på mail lisejacobsen1@gmail.com eller på sms 24 45 31 47 senest dagen før.

Vi gennemfører turen med alt fra én tilmelding. Tag tøj og sko på, der passer til vejret.

Se ruterne på kortet nedenfor.

TUR 1: Bønsvig strand

Onsdag 14. januar kl. 13.00

Mødested: Brugsens P-plads i Jungshoved By

Længde ca. 5 km.

TUR 2: Marienlund-Dyremarken

Onsdag 25. februar kl. 13.00

Mødested: Brugsens P-plads i Jungshoved By

Længde ca. 4 km.

TUR 3: Slotsbanken og det åbne land

Onsdag 11. marts kl. 13.00

Mødested: Stavreby gadekær

Længde ca. 6 km.

Alle er velkomne.

På stindvalgets vegne

Lise Jacobsen

JUNGSHOVEDKALENDER

Mandag	1. dec.	Kl. 19.00. Pensionistforeningens bankospil, Forsamlingshuset
Onsdag	3. dec.	Kl. 15.00. Advents- og julemøde i Allerslev Præstegård
Torsdag	4. dec.	Kl. 19.00. Julekoncert i Jungshoved Kirke
Fredag	5. dec.	Kl. 13.00 Pensionistforeningens julehygge i Forsamlingshuset
Søndag	14. dec.	Kl. 15.30-19.00. Juletræsfest i Forsamlingshuset
Søndag	14. dec.	Kl. 19.30-21.00. Vi synger sammen, Jungshoved Kirke
Tirsdag	16. dec.	Kl. 19.00. De 9 læsninger, Allerslev Kirke
Fredag	19. dec.	Kl. 18.00. Billard julefrokost, klublokalet. Skolen
Mandag	5. jan.	Kl. 19.00. Pensionistforeningens bankospil. Forsamlingshuset
Torsdag	8. jan.	Kl. 19.00. Foredrag, ”Jeg gik mig over sø og land”. Skolen
Tirsdag	13. jan.	Kl. 19.30. Foredrag om Samuel Beckett. Allerslev Præstegård
Onsdag	14. jan.	Kl. 13.00. Travetur, mødested Brugsens p-plads i Jungshoved by
Torsdag	15. jan.	Kl. 17.30-19.00. Spiseklub på skolen
Lørdag	17. jan.	Kl. 10.00. Strandjagtforeningens blishøsejagt fra Stavreby havn
Mandag	19. jan.	Kl. 19.00. Planlægningsmøde om Kulturdag 2015. Skolen
Torsdag	22. jan.	Kl. 19.00-20.30. Syng sammen-aften. Skolen
Lørdag	24. jan.	Kl. 8.00. Strandjagtforeningens rævejagt, mødested: Skolen
Søndag	25. jan.	Svømmestævne på Bosai
Mandag	2. feb.	Kl. 19.00. Pensionistforeningens bankospil. Forsamlingshuset
Tirsdag - onsdag	3. feb.-4. feb.	Kl. 10.00-14.00. Bagekursus v/Pia Prehn. Skolen
Onsdag	4. feb.	Kl. 19.00. Foredrag om skønnerbygning og -sejls. Skolen
Fredag	20. feb.	Kl. 13.00. Pensionistforeningens fastelavnsfest. Skolen
Fredag	20. feb.	Kl. 19.00. Strandjagtforeningens generalforsamling. Skolen
Onsdag	25. feb.	Kl. 13.00. Travetur, mødested Brugsens p-plads i Jungshoved by
Onsdag	25. feb.	Kl. 19.00. Foredrag, ”På rundtur i den Nordiske Mytologi”. Skolen
Torsdag	26. feb.	Kl. 17.30-19.00. Spiseklub på skolen
Mandag	2. mar.	Kl. 19.00. Pensionistforeningens bankospil. Forsamlingshuset
Tirsdag - onsdag	3. mar.-4. mar.	Kl. 10.00-14.00. Bagekursus v/Pia Prehn. Skolen
Fredag	6. mar.	Kl. 18.00. Amatørfiskerforeningens generalforsamling. Skolen
Mandag	9. mar.	Kl. 19.00. Lokالرådets dialogmøde med politikerne. Skolen
Onsdag	11. mar.	Kl. 13.00. Travetur, mødested Stavreby gadekær

GUDSTJENESTER, JUL OG NYTÅR 2014

	Jungshoved	Allerslev
Onsdag	24. dec.	14.30
Torsdag	25. dec.	11.30
Fredag	26. dec.	Ingen
Søndag	28. dec.	9.00
Torsdag	1. jan.	Ingen
Se øvrige gudstjenester på midtersiderne		